

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, tammik. 8 - Wed. Jan. 8, 1992

FINNISH AMERICAN WEEKLY

88 vuosikerta Vol. LXXXVIII No. 1

50 cents

Toni Nieminen mäkihyppääjien tähdistöön

Lahtelainen 16-vuotias mäkihyppääjä **Toni Nieminen** on hurjassa kunnossa. Joulun alla Nieminen esitti häikäisevää ylivoimaisuuttaan Paavo Nuotion muistokilpailuissa Lahden normaalimäessä, jossa hän hyppäsi molemmilla kierroksilla yli entisen mäkiennätyksen.

Vuodenvaihteessa käydylä Keski-Euroopan mäkiweekilla Nieminen jatkoi mahtavia esityksiään. Suomalaisesta nuorukaisesta

leivottiin muutamassa päivässä maailmantähti, kun hän voitti ylivoimaiseen tapansa Itävallan Innsbruckin kisan ja samalla koko maailmancupin.

Niemisen huippukunnosta esimerkkinä mainittakoon se, että Lahden kilpailussa hypättiin alemmaksi kuin koskaan aikaisemmin. Silti Niemisen 93.5 ja 92 metrin hyppy rikkoivat entisen **Ari-Pekka Nikolan** ja **Pekka Suorsan** nimissä olleen mäkiennätyksen.

jatkuu sivulla 3

Suomalaiset eivät odota suuria vuodelta 1992

Pessimistisimpiä ovat venäläiset ja virolaiset

Suomalaiset ovat edelleenkin melko pessimistisiä odo-

tuksissaan alkavalta vuodelta. Runsaat 40 prosenttia suo-

malaisista arvioi, että vuosi 1992 on huonompi kuin men-

nyt vuosi 1991. Joka kolmas suomalainen arvelee, että edessä on samanlainen vuosi kuin kulunutkin ja 21 prosenttia odottaa parempaa vuotta.

Suomalaiset ovat kansainvälisesti tarkastellen varovaisia odotuksissaan, mutta he eivät ole kuitenkaan maailman pessimistisintä kansaa. Venäläisistä ja virolaisista 61 prosenttia odottaa huonompia aikoja ja unkarilaisetkin ovat selvästi pessimistisempiä kuin suomalaiset. Unkarilaisista vain seitsemän prosenttia odottaa parempaa vuotta.

Arviot ovat peräisin perinteisestä kansainvälisestä mielipidemittauksesta, jollainen on tehty vuodesta 1947 lähtien. Gallup Internationalin tutkimuksessa kyseltiin marras - joulukuussa ihmisten

suhtautumista alkavaan vuoteen ja maailmansodan todennäköisyyteen. Kysely tehtiin kaikkiaan 47 maassa.

Kuluneen syksyn mittauksessa valoisuus oli vallalla varsinkin Yhdysvalloissa, Tanskassa, Italiassa ja Englannissa. Amerikkalaisista lähes kaksi kolmasosaa odottaa parempaa vuotta ja tanskalaisista, italialaisista ja englantilaisistakin lähes puolet.

Tutkimuksessa kyseltiin myös, onko alkava vuosi kansainvälisesti rauhallinen vai onko silloin runsaasti kansainvälistä epäsovua ja vaikeuksia. Puolet suomalaisista (52 prosenttia) arvelee epäsovun vallitsevan. Vain kuusi prosenttia uskoo rauhan vuoden tulevan.

Suhtautuminen vuoteen 1992 verrattuna vuoteen 1991

	Parempi %	Samanlainen %	Huonompi %	Ei osaa sanoa %
Englanti	45	30	20	5
Hollanti	28	30	41	1
Italia	46	21	25	8
Japani	21	46	13	20
Ranska	36	23	32	9
Ruotsi	41	41	14	4
Saksa	20	54	17	9
Suomi	21	33	41	5
Tanska	46	39	11	4
Unkari	7	28	57	0
Venäjä	21	12	61	6
Viro	20	14	61	5
USA	61	5	31	3

Kysymys: "Uskotteko vuoden 1992 olevan paremman, huonomman vai samanlaisen kuin vuosi 1991?"

Päättynyt vuosi oli YK:n kanalta ehkä sen historian menestyksekkäin, ja odotukset uuden pääsihteerin, egyptiläisen Butros Ghalin, johdolla uuteen vuoteen valmistautuvaa maailmanjärjestöä kohtaan ovat suuremmat kuin koskaan.

YK:n näyttävin saavutus vuonna 1991 oli Yhdysvaltain johdolla tapahtunut Irakin presidentin Saddam Huseenin joukkojen karkottaminen keuhkavälillä Kuwaitista.

Paljon huomiota herätti myös virkansa vuodenvaihteessa jättäneen pääsihteerin,

perulaisen Javier Perez de Cuellarin, toiminta amerikkalaisten ja eurooppalaisten panttivankien vapauttamiseksi Libanonista.

Runsaasti uusia rauhanturvaoperaatioita

Kylmän sodan väistyminen on tehnyt maailmanjärjestölle mahdolliseksi puuttua menestyksellisesti kansainvälisiin

kiistakysymyksiin eri puolilla maailmaa.

Vuoden 1988 jälkeen se on aloittanut yhdeksän uutta rauhanturvaoperaatiota, kun niiden yhteismäärä järjestön 43 aikaisemman toimintavuoden aikana oli 13.

Mutta samalla kun YK:sta on tullut yhä näkyvämpi tekijä kansainvälisessä politiikassa, siihen asetetaan yhä kasvavia vaatimuksia ja sen mahdolli-

sia epäonnistumisia tutkitaan tarkemmin kuin ennen.

Persianlahden sodan jälkeinen, Saddam Husseinin joukko-voimien hävittäminen ja kurdikysymys, vaatii maailmanjärjestöltä jatkuvia ponnisteluja.

Maailmalla seurataan tarkasti, kuinka YK onnistuu kaikkien aikojen kalleimmassa rauhanturvaoperaatiossaan Kambodzassa ja mitä se pys-

tyy tekemään Jugoslavian kriisissä, joka on puhjennut täysimittaiseksi sodaksi.

Pääsihteerille uusia tehtäviä

Kylmän sodan jälkeisessä tilanteessa pääsihteerin tehtävä ei ole enää sovittaa supervaltojen välillä, vaan hän joutuu paljolti toimimaan näiden johtaman turvallisuusneuvoston edustajana eri kriisialueilla.

Perez de Cuellar toimi tässä roolissa parin viimeisen pää-

jatkuu sivulla 5

YK ja sen uusi pääsihteerin suurten haasteiden edessä

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-11

- John Kolehmainen finishes memoirs
- Christmas spirit in Worcester (MA)

- Hirsimäki takes a bronze in Turku last summer
- 'Making of Finnish America' Report continues

Saksalainen Lapin aremija kärsi ankarasta talvesta ja eristyneisyydestä. Suhteet suomalaisiin olivat hyvät. Aseveljeä ihailtiin niin taistelijana kuin ihmisenä. Tiedot joukkojen mielialoista ovat säilyneet yhteysesikunta Roin raporteissa.

Veikko Hietanen

Kirjoittaja on eläkkeellä oleva suurlähettiläs. Kirjoitus perustuu hänen Sota-arkistossa tekemiinsä tutkimuksiin.

Suomi solmi Saksan kanssa kauttakulkusopimuksen syyskuussa 1940. Norjassa olevat saksalaiset suunnittelivat Petamon ja Kolosjoen nikkeli-kaivosten miehittämistä, jos Neuvostoliitto hyökkäisi Suomeen. Suunnitelmat saivat peitenimet Poro ja Hopeaketu.

Saksalaisia joukkoja alkoi tulla kesäkuussa 1941 Norjasta Suomen puolelle, ja joukkojen esikuntapäällikkö kenraali Waldemar Erfurth ja Norjassa olevien joukkojen esikuntapäällikkö saapuivat Rovaniemelle. Sinne asettui myös Pohjois-Suomessa olevien saksalaisjoukkojen esikunta. Vuoden 1942 alusta muodostettiin Lapin armeija eli 20. vuoristoarmeija komentajanaan kenraalilevisti Eduard Dietl.

Päämaja asetti saksalaisiin esikuntiin suomalaisia yhteysupseereita, joiden tehtävänä oli pitää yhteyttä päämajaan. Tehtävät lisääntyivät ja järjestelyt osoittautuivat riittämättömiksi. Vanhin yhteysupseeri, eversti O.J. Villamo esitti, että 20. armeijakunnan komentotoimiston välittömään läheisyyteen perustettaisiin päämajan alainen yhteysesikunta Roi; käsky sen perustamisesta annettiin 6. joulukuuta 1941.

Roi jakaantui komento- ja

sota-asia osastoon ja huolto-osastoon. Yhteysesikunnan alaisina toimi saksalaisissa joukko-osastoissa ja esikunnissa 50-60 yhteysupseeria, jotka raportoivat toiminnastaan Roille.

Lapin talvi nujersi aluksi saksalaiset

Esikunnan päällikkö eversti Villamo raportoi päämajalle Dietliltä saamansa tiedot sekä pääkohdat yhteysupseereiden raporttien yhteenvedoista. Niissä käsiteltiin taistelu- ja huoltokysymysten lisäksi muun muassa saksalaisten mielialoja ja suhtautumista Suomeen ja suomalaisiin.

Saksalaiset joukot olivat ensimmäistä kertaa napapiirin pohjoispuolella. Pohjoisista oloista ei ollut muuta tietoa kuin Norjasta saadut kokemukset. Heti Suomeen tultuaan Dietl kiinnitti huomiota siihen, miten huonosti saksalaiset joukot olivat valmistautuneet talviolosuhteisiin. Suomeen kesävaatteissa lähetetyt miehet olivat pääasiassa vuoristolaisia Itävallassa.

Kun lunta alkoi tuiskuta Jäämereltä, saatiin oikea kuva siitä, mitä luonto voi olla ja miten sitä vastaan tulee varustautua. Litsassa ja Kieslingissä lähes puolet miehistövahvuudesta tuli taistelukyvyttömäksi. Keväällä keli-rikko tuotti suuria vaikeuksia. Yksi Dietlin huolista oli sak-

salaisten käytös ja omavaltaisuudet. Unohdettiin, että ei Suomessa oltukaan valloitetussa maassa. Se herätti pelon, että siviiliväestön ystävällinen suhtautuminen muuttuisi päinvastaiseksi, mistä alkoi jo ilmetä merkkejä. Ankarat rangaistukset kuitenkin tehosivat ja suhteet säilyivät yleensä hyvinä.

Dietl sai Hitlerin oivaltamaan Suomen erikoisluonteen

Dietlistä pitivät sekä omat sotilaita että suomalaiset. Dietl itse kuvaili suomalaista sotilasta: "On olemassa suomalaisia sotilaita, jotka ovat omaksuneet saksalaisten terävyyden esiintymisessään kantapäiden yhteenkoputukseen yms. Minusta tuntuu, että suomalaisten ei pitäisi liikaa meitä tässä suhteessa matkia, sillä saksalaisten 'komissi-tyyli' ei sovellu suomalaisille. Yksilöllisyys luonteesa on hänelle hyvin ominainen saksalaiseen verrattuna. Komissi-tyylistään johtuen eivät saksalaiset sotamiehet useinkaan ajattele itsenäisesti, mi-

kä olisi metsätaistelijalle välttämätöntä. Vuoristolaiset ovat jossain määrin itsenäisempiä ja kykenevät paremmin itse harkitsemaan."

Dietl kannatti hyökkäystä Muurmännin radalle ja masentui, kun ei saanut Mannerheimilta tukea. Syvempiin ristiriitoihin ei kuitenkaan joutunut, ja jopa kenraali Jodl alkoi ymmärtää suomalaisia Dietlin ansiosta. Dietl toi esiin sen mahdollisuuden, että hän joutuu joukkoineen eristetyksi Lappiin, jolloin hän alistuu Suomen marsalkan käyttöön.

Dietl tapasi Hitlerin aina Saksassa käydessään. Marraskuussa 1943 hän istui Hitlerin kanssa iltaa ja kertoi kokemuksistaan Suomessa. Hitler tuntui ymmärtävän Suomen olojen erilaisuuden Saksaan verrattuna, samoin esimerkiksi "ryhmä 33:n" esiintymisen.

Berliiniä pommitettiin taas ankarasti tuona iltana, ja illan kuluessa tuli tieto Hitlerin asuintalon tuhoutumisesta. Se ei kuitenkaan vaikuttanut hänen millään tavoin.

Tappelunnujakoita suomalaisista työistä

Saksalaiset olivat oppineet tuntemaan suomalaisen sotilaan vertaansa vailla olevaksi taistelijaksi. He ihailivat suomalaista aseveljeä niin sotilaana kuin ihmisenä, esikuntapäällikkö Buschenhagen vaikuutti. Hän epäili, oliko suomalaisen sotilaan käsitys saksalaisesta yhtä ihanteellinen.

Samansuuntaisista mielipiteistä tiedottivat yhteysupseerit monista paikoista. Alakurtin kentällä sujui yhteistyö alusta alkaen hyvin, ja saksalaiset antoivat arvoa suomalaisille lentäjille. Luutnantti N. Herlin Porista kertoi saksalaisten hokevan, että "saksalainen on paras sotilas, mutta suomalainen on paras sotija". Samalla kummasteltiin suomalaisten kurittomuutta ja runsasta alkoholikäyttöä.

Suomalaisia työmiehiä oli töissä useita satoja Porin lentokentällä samoin Kuopion Rissalassa. Saksalaiset maksoivat heille hyvää palkkaa. Kun saksalaiset joutuivat pohjoisessa ajoittain ostamaan tarvikkeensa paikallisista kaupista, hinnat nousivat heti. Ahneutta, aseveljet sanoivat.

Porissa puhkesi tappelunnujakoita saksalaisten kiinnostuessa suomalaisista työistä. Se loppui suomalaisten antamaan seurustelukielltoon, mikä taas loukkasi saksalaisia.

Vaasassa saksalaiset ihmettelivät, kun suomalaiset naiset tulivat kadulla tekemään tuttavuutta. Suomalaisen yhteysupseerin selityksen mukaan tytöt olivat uteliaita nähdessään miehiä, olihan kaupungissa tuolloin seitsemän naista jokaista miestä kohden jatkuu seuraavalla sivulla

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1991: Yhteensä \$6,790.45

K. Aarne Lucanderin muistolle
Richard & Ina Saari, Ashby, MA \$25.00
Kalle & Violet Mäki, Rye Brook, NY \$10.00
Ellen K. Winturi, Westminster, MA \$5.00
Lempi & Wilho Aalto, Westminster, MA \$10.00
Lili Marble, Westminster, MA \$10.00

Vanhempiensa **Fanni & Kusti Kajanderin** muistolle
Gertrude Eggen, Liberty, ME \$10.00

Onerva & Robert Lovejoy, Fitchburg, MA \$10.00
Irene & Ardy Kamila, Westminster, MA \$25.00

TUKEMISRAHASTO 1992: Yhteensä \$172.00

Armas Seppälän muistolle
Helen Hakala, Fitchburg, MA \$10.00
M. Irene Salminen, Ashby, MA \$5.00
Fanny Törnroos, Westminster, MA \$10.00
Laila Annelin, Leominster, MA \$10.00
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$5.00

K. Aarne Lucanderin muistolle
Irene & Ardy Kamila, Westminster, MA \$10.00

Tätinsä **Aino & Uno Ahon** muistolle
Esta & Arvo Arjanen, Fitchburg, MA \$20.00

Hilda & Matti Paanasen muistolle
Esta & Arvo Arjanen, Fitchburg, MA \$20.00

Aura D. Louhi, Westminster, MA \$10.00
Aino M. Sipilä, Westminster, MA \$10.00
Vieno M. Penti, Carver, MA \$25.00
Gunnar Niemi, Emeryville, CA \$7.00
Aili & Robert Narici, Spring Hill, FL \$20.00
Erkki Kivi, Fitchburg, MA \$10.00

Kiitos lahjoittajille!

RAIVA AJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Exchange rate

January 6, 1992

1 Finnish mark = US\$.2430

US\$ = 4.1150 FMK

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Tammikuun 16 p., Ilmari Ilmo
Tammikuun 17 p., Antto, Toni, Anton, Anttoni
Tammikuun 18 p., Laura
Tammikuun 19 p., Heikki, Henrik, Henriikki, Henri
Tammikuun 20 p., Henna, Henni
Tammikuun 21 p., Aune, Auni
Tammikuun 22 p., Visa

Joulupukin maa nosti kyllä karvat pystyyn

Yhdeksän ja puolen kuukauden USA:ssa olemiseni ja Rai-vaajassa työskentelemiseni jälkeen poikkesin koti-Suomessa jouluvisiitillä. Mieliala oli korkealla, kun astuin Fin-nairin koneeseen New Yorkis-sa. Joulupukin maahan mat-kaava lentokone toivotti ihmi-set tervetulleeksi matkalle jou-luisten sävelten saattamina. Siinä sitten penkille istahdut-tuani en ajatellut muuta kuin että here I come...

...Väsynein silmin katselin lentokoneen ikkunoista ulos. Halusin nähdä vielä Helsin-gistä panoraamakuvan ennen laskeutumistamme. Odotin vain, että kone pääsis ensin pilviverhon läpi, jotta kaupun-kiokuva putkahtaisi esiin. Odo-tusta kesti muutama minuutti,

ajattelin jo, että onpa kaupun-gin yllä paksu pilvipeitto. Sa-massa lentokoneen pyörät is-keytyivät maahan. Olimme laskeutuneet.

Kuvitteleman pilvimassa oli-kin ollut sankkaa sumua! Vas-taavanlaista en ole aiemmin kohdannut. En ainakaan len-tokoneesta käsin katseltuna.

Matkatessani Helsinki-Van-taan kentältä bussilla kohti kotikaupunkiani Tampereä tutkiskelin ohikittäviä maise-mia. Sumun seasta erottui loskainen ja likainen maa, jon-ka hento lumivaippakin oli

muuttunut harmaaksi ja ma-sentavan näköiseksi. Se poti selvästi myös omaa lamaan-sa.

Ensimmäinen tuntemuk-seni Suomesta oli syvä hil-jaisuus. Kaikenlainen rauhal-lisuus oli niin voimakasta, että luulin kaiken olevan pysäh-dyksissä. Vilkaisin kelloani, se ainakin kävi normaalisti.

No, hiljaiseloa en itse aina-kaan ehtinyt viettää. Päivät kuluivat nopeasti erilaisten rutiiniasioiden hoitamisessa. Oli valmisteltava keväistä pa-luuta Suomeen. Asuntoasioi-

den mutkallinen järjestelemin-en ja sekasotku, pankki- ja laina-asioiden hoitaminen, ve-rotoimistossa asioiminen ym. arkiset askareet veivät nope-asti ajan - ja olivat viedä myös hermot.

Se aika mitä jäljelle jäi, meni sukulaisten ja ystävien tapaa-miseen. Lisäksi olin lupautu-nut hoitamaan joulupukkien tilauspalvelun puhelinpäyvy-stystä, josta sain hieman mat-karahaa. Mutta kyllä lama oli iskenyt pahasti myös jouluun ja joulupukin työhön, pukkiti-lauksia oli noin 40 prosenttia vähemmän kuin edellisjoulu-na.

Joulupukin kertoman mu-kaan lama ei ollut kuitenkaan vaikuttanut niin voimakkaasti lahjojen ostoon. Pukki sai kuulemma kantaa selkä vää-ränä säkkeitä koteihin. Ilmei-sesti lapset olivat olleet kai-kesta huolimatta kilttejä.

Konkreettisimman järkytyk-seni koin seuraavana päivänä siitä, kun olin saapunut Suo-meen. Vietimme joulunalus-päivät tyttöystäväni kanssa heidän kesämökkillään, jonne oli sitten ostettava jotain syö-tävääkin henkensä pitimiksi.

Niinpä läksin paikalliseen supermarkettiin, jossa tein ruokaostokset. Kauppakas-siin kertyi tavallista suomalaista ruokaa ruisleipää, voita, maitoa, jauhelihaa, leikkeleitä, vihanneksia, saunamakkaraa, juustoa ym. Yritin katsella vielä tarjoustuotteiden perään, sillä kaikki näytti pitkän ajan jäl-keen niin tuhoisan kalliilta.

Supermarketissa tekemäni ostokset mahtuivat kahteen muovikassiin. Loppusumman kuultuani nieleskelin katkera kyyneleitä: 408 markkaa! Tein mielessäni pikaisen laskutoi-mituksen ja totesin, että sama

ruokamäärä maksaa täällä USA:ssa tuollaiset kolme- tai neljäkymmentä dollaria.

Tallustellessani ulos kau-pasta kirosin mielessäni suo-malaiset kartellit, monopolit ja mataloustuet. Jospa niistä päästäisiin eroon mahdollisen EY-jäsenyyden myötä. Ehkä-pä Eta-sopimus tuo alalle kai-vattua kilpailua ja uuden elin-tarvikepolitiikan.

Mutta luulenpa, että muuta-man kuukauden jälkeen ke-väisestä paluustani takaisin Suomeen huomaan unohta-neeni jo seikan, että maa on niin kallis... Sellaista se elämä on, kaikki on niin suhteellista - se elämäkin.

No, eipä Suomen paljon pu-huttu lama näkynyt kaikilla aloilla, vaikkakin olin alkujaan toisin luullut. Lamaa ei huo-mannut ainakaan ravintoloi-den kohdalla. Varsinkin vii-konloppuisin kapakat pullis-telivat ihmisiä niin, että pitkiä jonoja syntyi ravintoloiden ul-kopuolelle. Lamasta ja lasku-suhdanteesta yritetään nous-ta näemmä juhlan ja humun helpotuksella.

Jouluna Tampereen seutu-villa oli muuten ihan mukavasti lunta, joten siellä oli ainakin valkea joulu. Kinkku (ja suo-malainen sinappi!), laatikot ja graavilohi maistuivat joulupöy-dässä ihanilta. Perinneruoat toivat ainakin minulle sen oi-kean ja aidon joulutunnelman.

Paluu Suomeen nostaa op-timistinkin karvat pystyyn ja vetää hymyn pois kasvoilta. Hirvittää tuleva tilanne. Työ-paikat ovat todella kiven alla, varsinkin lehtialalla. Monet toimittajakollegoistani elä-vät kituuttavat työttömyys-päivärahan turvin. Se kun ei riitä edes vuokran maksuun, saati sitten ruokaan ja opin-tolainojen takaisinmaksuihin. Ne, jotka ovat vielä onnellisesti töissä, pelkäävät laman las-kuveden pyyhkäisevän heidät pois paikoiltaan.

Kari Seppälä

TONI ... jatkoa etusivulta

Ennen Keski-Euroopan mä-kiviikkona Nieminen kertoi, et-tei hän ole muuttanut alkupe-räisiä suunnitelmiaan, joihin kuuluu menestyminen nuor-ten MM-kisoissa keväällä Vuokatissa. Hän kertoi lähtevänsä mäki-viikolle ilman tulostavoiteita tai paineita.

Ennen Lahden kisoja Nie-minen ehti jo voittaa Kanadan

Ulkomaalaisten osuus kasvanut

Suomessa asuu tällä het-kellä 34,000 ulkomaan kan-salaista. Lukuun sisältyy myös suomalaissyntyiset kan-salaisuutensa vaihtaneet hen-kilöt.

Keväällä luku oli vielä 27,000 ja kaksi vuotta sitten 21,000.

Lamasta ja työttömyydestä huolimatta Suomeen muute-taan nyt enemmän kuin Suo-mesta muualle.

Suomen puhutuimmat vie-raat kielet ovat venäjä, eng-lanti, saksa ja vietnam.

ThunderBayn maailmancupin osakilpailun. Heti mäki-viikon avauskisassa Saksan Obers-dorfissa Nieminen vetäisi sel-laiset hypyt, ettei muilla ollut nokan koputtamista. Innsbruc-kin kilpailu oli piste iin päälle. Nieminen keräsi 229 pistettä. Toiseksi ja kolmanneksi tulleet itävaltalaiset **Andreas Gold-berger** ja **Andreas Felder** saivat 215.6 ja 213.9 pistettä.

Nieminen hyppäsi Innsbruc-kissa ensimmäisellään 106.5 metriä ja toisellaan päivän pisimmän ja oman ennätük-sensä 111.5 metriä.

Nieminen voitti maailman-cupin 105 pisteellä. Itävallan **Martin Rathmayer** oli toinen 89 pisteellä ja Tšekkoslova-kian **Frantisek Jez** kolmas 68 pisteellä.

Maailmancupin joukkuekil-pailun voitti Itävalta, Suomi oli toinen ja Sveitsi kolmas.

Nykäsellä tuskin asiaa Albertvilleen

Matti Nykäsen peli vaikut-taa tältä talvelta pelatulta.

Matti Nykäsen peli vaikut-taa tältä talvelta pelatulta. Arvokisoihin vaadittavan kansainvälisen näytön antaminen alkaa jo olla mahdotonta. Ny-käselä annettiin Lahdessa vielä mahdollisuus antaa hyp-pynäyttönsä, mutta mies perui jälki-ilmoittautumisensa tun-temattomista syistä. Tammi-kuussa järjestetään vielä to-sin kaksi maailmancupin osa-kilpailua, joihin Suomen jouk-kuetta ei vielä ole valittu.

Suomessa järjestetään en-nen Albertvillen olympialaisia Keski-Suomen mäki-viikko. Lajipäällikkö ja Nykäsen val-mentaja **Matti Pulli** välyt-tikin varsin teoreettista mah-dollisuutta, jonka mukaan Ny-käsen voisi vielä osallistua näihin kilpailuihin.

Nykäsen esiintyy edelleen suomalaisissa lehdissä tiuhaan tahtiin suurin otsikoin. Hänes-tä tehdyt jutut eivät kyllä enää koske hänen urheilullisia sa-vutuksiaan vaan hänen hen-kilökohtaisia tempauksiaan, joista tuntuu riittävän kirjoit-tamista.

SAKSALAISET ... jatkoa edellisviltä

Oulussa toimi yhteysup-seerina ratsumestari Peter von Bagh, joka seurasi, mitä saksalaiset kertoivat Suomes-

ta kirjeissään omaisille. Åke Freyn raportit Kolosjoelta pal-jastivat saksalaisten suhteiden suomalaisiin olleen jatku-vasti hyvät, vaikka suomalaiset eivät kiinnittäneetkään tar-peeksi huomiota nikkeliteh-

taan tuotannon kehittämi-seen. Veikko Reinikaisen rap-portointi Liinahamarista kes-kittyi lähinnä Parkkinen ja muiden kohteiden pommituk-siin, vuonojen miinoittamisiin, laivasaattueiden liikkeisiin ja Varlamon kentän toimintaan. Lentotoiminnasta raportoi kapteeni V. Kurri Ivalon -Naut-sin alueelta.

Saksalaisia vaivasi Suomea koskevan informaation puute. E.J. Manner tuli suosituksi es-itelmöidessään Suomen his-toriasta, kulttuurista, politii-kasta ja talouselämästä. Sak-salaisten mielestä suomalaiset eivät olleet erikoisen hyviä organisaattoreita. Suomalai-set taas pitivät saksalaisten ainaista intoa organisoida u-sein tarpeettomana ja häirit-sevänäkin.

Itsemurhat ja masennus yleisiä

Saksalaisissa upseereissa oli kahdenlaisia: vanhempia, jo ensimmäisen maailman-sodan kokeneita sotureita ja nuorempia, kansallissosialis-tisen koulutuksen saaneita

upseereita, jotka puhuivat kuin suoraan propagandakir-jasta. Väliä jännittivät tosis-saan vasta kun arvailut erillis-rauhasta voimistuivat.

Saksan armeijan liitännäis-järjestö Todt toimi myös Suo-messa. Tämä liikkuva raken-nusvirasto oli itsenäinen ja 7,000 miehen vahvuinen, mu-kana oli 17:ää eri kan-sallisuutta, muun muassa kro-aatteja. Se perustettiin jo 1941, jolloin sen työohjel-maan kuuluivat Kalasta-jasaarenon tien rakantami-nen, Jäniskosken voimalaitok-sen suojatyöt, eräät silta- ja majoitusrakennustyöt Jääme-ren tiellä, metsätyömaa Iva-lossa ja kapearaiteinen kent-tärata Kuusamo Hyrynsalmi. Radan rakentamiseen Rova-niemeltä Petsamoon luovutiin jo aikaisessa vaiheessa.

Saksalaiset kärsivät eris-täytyneisyyden tunteesta. It-semurhia tehtiin ja masennus oli yleistä. Viihdekiertueet ja viini auttoivat vähän. Metsiin ei heti totuttu. Monet van-noivat asettuvansa rauhan tultua asumaan seudulle, mis-sä ei ole ainuttakaan puuta.

Paikallinen väestö ärsyyntyi

puiden haaskaamisesta. Vä-hitellen saksalaiset oppivat huomaamaan metsän merki-tyksen, jopa käyttämään sitä näkösuojana ja liikkumaan siellä suksillakin. Sitä har-miteltiin, ettei päästy tutustu-maan muuhun Suomeen. Kuopioon ja Aulangolle perus-tettuihin lomakohteisiin pääs-seet ihastuivat maisemiin ja kehuivat saapuvansa rauhan tultua Suomeen lomille.

Kun Saksassa oli ankaria pommituksia, palattiin sieltä mielellään rauhalliseen Suo-meen. Mutta siitä tunteesta ei päästy, että joukot oli unoh-dettu tänne. Se kuvastui sak-salaisten lehden Lapland-Kurierin pilapiirtäjän kuvitel-masta hänen kuvatessaan Berliinin Unten den Lindenillä järjestettävää sodan 30-vuo-tisjuhlan voitonparaattia.

Paraatijoukkojen lopussa astelee metsätaistelijoita pol-viin asti ulottuvissa parrois-saan. Hitler kysyy Göringiltä: "Keitä nuo sitten ovat." Gö-ring vastaa: "Niin, unohdin, meillähän oli joukkoja myös Suomen Lapissa."

Veikko Hietanen (HS)

Saksalaisia ja suomalaisia joukkoja yhteistoiminnassa Sallan suunnalla.

Berkeley, CA

Joulukuu on mennyt ohi nopeasti, eikä ihme, kaikki joulujuhlat, ja siihen lisäksi oma joulu ja sukulaisten tapaaminen. Ja jouluposti erikoisesti tulee luettua moneen kertaan. Ja nyt joulun jälkeen me Kalifornialaiset saimme parhaan lahjan, vesisateen, josta olemme hyvin kiitollisia!

Nautin erikoisesti lasten joulujuhlan ohjelmasta. Pienet laulajat ja soittajat ovat suloisia katsoa ja kuunnella.

Ja sitä iloa, kun joulupukki tulee valtavan lahjakasan kanssa. Kauniit kiitokset Marge Saarni, kun olit tärkein joulupukin apulainen, ja myös pukille, jonka nimi oli tällä kertaa Michael Kirkpatrick!

Alina Ratilainen keitti kaksi suurta pataa riisipuuroa, joka syötiin loppuun muiden herkkujen kera. Olihan siellä 242 ihmistä, joten kahviakin meni monta suurta pannullista, se oli hyvä juhla. Kiitokset Alinal!

Kiitokset kaikille avustaville tontuille! Meitä oli siellä monia. John Schilling, Walfrid Saarni, Barbara Costa, Marilyn Boucher, Yvonne Huhtala,

Karen ja Ron Bajuniemi, Gary Deichsel, Duke Miao, Mary Karne, Ellen Cimpher, Anna ja Rebecca Kirkpatrick, Elvie Laitinen, Fred ja Gretchen Mork, Karl ja Shelley Saarni, ja Marilyn, Mark ja Eric Saarni.

Uusi vuosi on ovella ja pitäisi kai tehdä hyviä päätöksiä. Ehkä voisitte jäsenet tulla useammin Veljeysseuramme kokouksiin ja tilaisuuksiin kaikista kiireistä huolimatta!

Uusien virkailijoiden virkaanasetus- ja päivällinen on sunnuntaina tammik. 19 p. kello yhden jälkeen. Seuraavat henkilöt saavat 50-vuotismerkkin: Arthur Becky ja William Kari, ja 25-vuotismerkkin saavat: Jack Haavisto, Elsa Hourula, Marlin Kastama, Larry Lehto, Tauno Mäkinen, Erkki Pukonen, Anja Rissanen, Allan ja Selma Salo, Elvi Tanhola ja Sini Wettersten. Olkoon onnea teillä kaikilla jatkaa kauan toimintaa edelleen!

Onnellista vuotta ja syntymäpäivää Veljeysseuramme jäsenille, jotka ovat syntyneet ennen vuotta 1906: Irja Ahonen, Bennie Bratt, Lil-

lian Dempster, Martha Grönlund, Aino Hakala, Martha Hendrickson, Hilda Isaacson, Aune Jackson, Alli Kanerva, Wilma Kankaala, Aino Kulle, Laina Lindberg, Telja Mäkinen, Marie Ojala, Kirsti Ranta, Hilda Roslin, Irma Schmidt ja Uuno Tienson! Toivon teille terveyttä ja onnellisia vuosia eteenpäin!

Ja sitten tärkeä ilmoitus laulajille ja kaikille laulun ystäville: Länsirannikon Suomalaiset Laulajat lähtevät Konserttimatkalle Suomen 75-vuotissuoritusjuhliin. Vielä ehditte liittyä mukaan ensi kesän matkaan, joka alkaa heinäkuun 20 päivä. Saatte olla mukana laulamassa Suomen valoisassa, vihreässä suvessa ja olla osanakkasamme suuressa juhlassa. Lähempiä tietoja saatte kuorolaisilta ja soittamalla Sirkka Wilsonille Seattleen, 206-523-8810.

Hyvää vuotta 1992 lukijoille!

Aini Tossavainen

Central Parkissa luistellaan jälleen

NEW YORK, NY - Maanantaina, tammikuun 20. päivän iltana kello kuudesta yhdeksään Central Parkin Wollman Rink muuttuu jälleen pohjoismaiseksi luistelunäyttämöksi, jossa näkee jääkiekkoilijoita ja kaunoluistelijointa luistelemaan sekämalleja esittelemässä kauniita skandinaavisia villapuseroita. Tapahtuman musiikista vastaa Scandinavian Accordion Club.

Skandinaavien luistelu-

juhlan osasponsoreina toimivat The American-Scandinavian Foundation ja American Scandinavian Society of New York.

Viime vuonna vastaavana ajankohtana juhlaan osallistui yli 500 luistelusta kiinnostunutta ihmistä, jotka täyttivät luisteluareenan. Viimevuotinen menestys mahdollisti myös tämänvuotisen tilaisuuden järjestämisen.

Harlemin tanssijat laistavat Kuopion

Amerikkalainen Dance Theatre of Harlem ei esiinny Kuopio tanssij ja soviikolla ensi kesänä. Neuvottelut 70-jäsenisen ryhmän kanssa ovat kariutuneet liian suuriin kustannuksiin.

Ulkomaisista esiintyjistä Kuopioon on kiinnitetty amerikkalainen modernin tanssin ryhmä Nikolais and Murray Louis Dance. Kansainväliseen balettigaalaan on kutsuttu solisteja mm. New York City Balletista, Englannin ja Tanskan kuninkaallisesta baletista, Bolshoi baletista sekä Suo-

men Kansallisbaletista.

Muista ulkomaisista tanssiryhmistä päätetään joulukuussa.

Kotimaisia esiintyjä viikolla nähdään runsaat sata. Tuttuja jo aiemmilta vuosilta ovat mm. Tanssiteatteri Eri, Raatikko, Hurjaruuth, Aurinkobaletti ja Jorma Uotisen tanssiryhmä. Koreografi Ulla Koiviston kantaesityksessä Kylmän tähti esiintyvät Avanti-orkesteri ja yhdeksän tanssijaa.

Tanssiviikolle on kiinnitetty myös Helsinki Kvartetti, jossa soittavat mm. Paulon sellokilpailujen ainut suomalaisfinalisti Jan-Erik Gustafsson ja viulisti Jan Söderblom.

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Juuret Suomessa

Uusi tapahtumakalenteri

Uusi juuret Suomessa -tapahtumakalenteri ilmestyy tämän kuun 17. päivänä. Siinä on yli 400 tapahtumaa, jotka täyttävät jonkin seuraavista ehdoista:

1. Tapahtuma tai sen oleellinen osa on ulkosuomalaisille tehty.
2. Ulkosuomalaiset voivat mennä tapahtumaan esiintymään.
3. Ulkosuomalaiset saavat jonkun erityisedun (alennuksia, ilmaislippuja tms.) tapahtumassa.

Kalenteria painetaan yhteensä 100,000 kpl, kieliversioina ovat ruotsi, suomi ja englanti.

Lisäksi kalenterista painetaan 60,000 kappaleen ylipainos, joka tulee Suomi-Seuran lehden, Suomen Sillan, liite-osaan siten, että puolet kalenterista on Suomen Silta 1/92:n välissä ja toinen puoli Suomen Silta 2/92:n välissä.

Ylipainos menee suoraan kotiin kaikille niille, jotka ovat tilanneet ilmaisen Suomen Sillan. Pohjoismaihin (ei kuitenkaan Suomeen) menee ruotsinkielinen liite ja pohjoismaiden ulkopuolelle englanninkielinen.

Tapahtumakalenteria saa Matkailun edistämiskeskusten toimistoista ympäri maailman, useista Finnairin toimistoista sekä Suomi-Seurasta.

Kalenterista toimitetaan lisäksi näytekappaleet lähestystöihin.

Juuret Suomessa -ohjelmaa voi kuunnella Suomen rajojen ulkopuolellakin Radio Finlandin lähetyksissä.

Radio Finland on Yleisradion osa ja sen lähetykset kuuluvat pitkällä aalloilla taajuudella 252 kHz (1190 m), keskipitkillä aalloilla taajuudella 558 kHz (538 m) ja 963 kHz (312 m), sekä lyhyillä aalloilla.

Radio Finlandin lyhytaalto-lähetykset kuuluvat USA:ssa taajuudella 15400 kHz.

Radio Finlandin Juuret Suomessa 1992-ohjelmia lähetetään viikottain suomeksi, ruotsiksi, saksaksi, englanniksi, venäjäksi ja ranskaksi. Suomenkieliset ohjelmat ovat lauantaisin.

Ohjelmissa kerrotaan miten projekti etenee ja siinä haastatellaan eri tapahtumien järjestäjiä.

Ulkomaanlähetyksen aika-aulua saa ilmaiseksi osoitteesta Radio Finland, PL 10, 00241 Helsinki.

Viime vuosi Suomessa vuosisadan lämpimimpiä

Päättynyt vuosi 1991 oli tavallista lämpimämpi vuosi Suomessa, sillä lämpötilojen keskiarvo oli koko maassa noin asteen verran normaalia korkeampi. Poikkeavan lämmintä oli etenkin tammikuussa ja vuoden lopussa.

Meteorologi Seppo Sarkkula Ilmatieteen laitoksen ilmastotoimistosta laskee, että vuosi 1991 sijoittui vuosisadan lämpimimpien vuosien joukossa 15. sijalle.

Lämpötilan keskiarvoa nostavat hyvin lämmin tammikuu ja todella lämmin loppuvuosi. Muuten poikkeamat ovat olleet pienempiä ja menivät paljolti ristiin. Vaikka vuosi oli normaalia lämpimämpi, olivat helmi-, touko-, kesä- ja syyskuu asteen tai pari tavallista kylmempiä.

Vaikka viime vuosi oli lämmimmän Suomessa, ei se vedä vertoja vuodelle 1889. Silloin oli niin lämmintä, että vuosi oli vuosisadan toiseksi tai kolmanneksi lämpimä. Samaan sarjaan kuuluvat sitä ennen vuodet 1934 ja 1938.

Meteorologi Seppo Sarkkula ei innostu puhumaan kasvihuoneilmiöstä. Hän toteaa, että lämpimiä vuosia oli muun muassa 1920- ja 1930-luvulla. Jos nykyisten laskentatavien ja kuumien vuosien takana on kasvihuoneilmiön voimistuminen, sen varmaan havaitsemiseen tarvitaan vielä kymmeniä vuosia.

Lyhyen aikavälin perusteella ei voi sanoa mitään varmaa. Tilastollisesti nämä lämpimät vuodet näyttävät toistaiseksi kuuluvan normaaliin kirjoon.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION New York, N.Y. 10017

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232 Puhelin 718-438-942

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Tel. 774-3284

Central Village Tel. 564-2147

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue 24th floor

New York, NY 10017

Puh. 212-573-6007

Telefax 212-573-6310

Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa

Puh. 212-808-9721

Telefax 212-370-2863

Telex 212-370-2863

From the desk of Stig Häggblom:

Raisan jouluaatto

Raisa istuu ensi kertaa yksin joulupöydässä. Mitähän tästäkin mahtaa tulla?

Tämä tyttö on Raisa.

Täytti 2 vuotta jo ennen jouluaattoja, joten ei ole mikään pieni tyttö. Puhuu minulle kuin joulupukille, sille joka tulee Korvatunturilta. Nykyisin hän näitä joulupukkeja on niin paljon ja niitä tulee kaikkialta. Harvemmat tulevat Korvatunturilta, siis sieltä mistä se Niilo Tarvajärvenkin joulupukki itse asiassa tulee ihmisten ilmoille.

Raisan vanhemmat asuvat Massachusettsin Qyincyssä ja siellä myös Raisa asuu.

Näin Raisa: "Äiti oli vissiin vähän otettu siitä kun se Gorby tai Gorba kuten Suomessa sanotaan tuli Washingtoniin ja toi vaimonsa Raisan mukanaan.

"Antoivat minulle saman nimen. Eihän siinä nimessä mitään vikaa ole, vaikka tuo Gorby tai Gorba jo on luopunut tehtävästäänkin. Eihän se minulle kuulu, mutta miten tuo toinen Raisa itse asiassa tuon homman ottaa?

"Eihän se minulle kuulu, vielä kun on tässä näitä tehtäviä ja pitäisi tästä jouluaatosta selvitä joten kuten kunnialla.

"Hyvä itse asiassa, että äiti on tuossa vieressä ja isä toisella puolella.

"Vuosi sitten ei minulle annettu kunnolla omaa tuolia pöydän ääreen, joten paremmin ovat pullat uunissa tällä kertaa.

Taidampa aloittaa ainakin lusikalla.

Kyllä se käsiä käyttäen sujuu paremmin eikä sitä kukaan edes huomaa.

Panen nyt tuon liinan päähäni, jotta muutkin huomaisivat, että minä olen täällä mukana. Miksi pitää pöydässä istua niin hurjan kauan näin joulun aikana?

Kantoivat vihdoin tuon piparkakkutalon pöytäni. Kyllä sitä nyt riittävän monta päivää on tuolla hyllyllä katseltukin. Taidanpa nousta tuolille, jotta pääsen sitä kunnolla purkamaan.

"Muut ovat jo lähteneet mutta minä jään näihin hommiin vähäksi aikaa."

Tähän päätyvät Raisan joulumietiskelyt pitkän jouluaattona aikana. Joulukuusen tunteissa alkoi tapahtua, joten oli lähdettävä sinne katsomaan, ettei jäänyt mistään paitsioon.

Raisalla on vanhempiensa ja isovanhempiensa kautta kreikkalaiset sukujuuret.

Kun Michael Dukakis nousi presidenttiehdokkaaksi, tässä perhepiirissä tunnettiin ylpeyttä siitä, että kreikkalainen pääsi näin pitkälle.

Kun Dukakis sitten hävisi George Bushille, tämäkin oli hyväksyttävä.

Ehkä toisella kerralla... Raisa on samaa mieltä.

Aloitan homman ainakin kunnolla lusikalla.

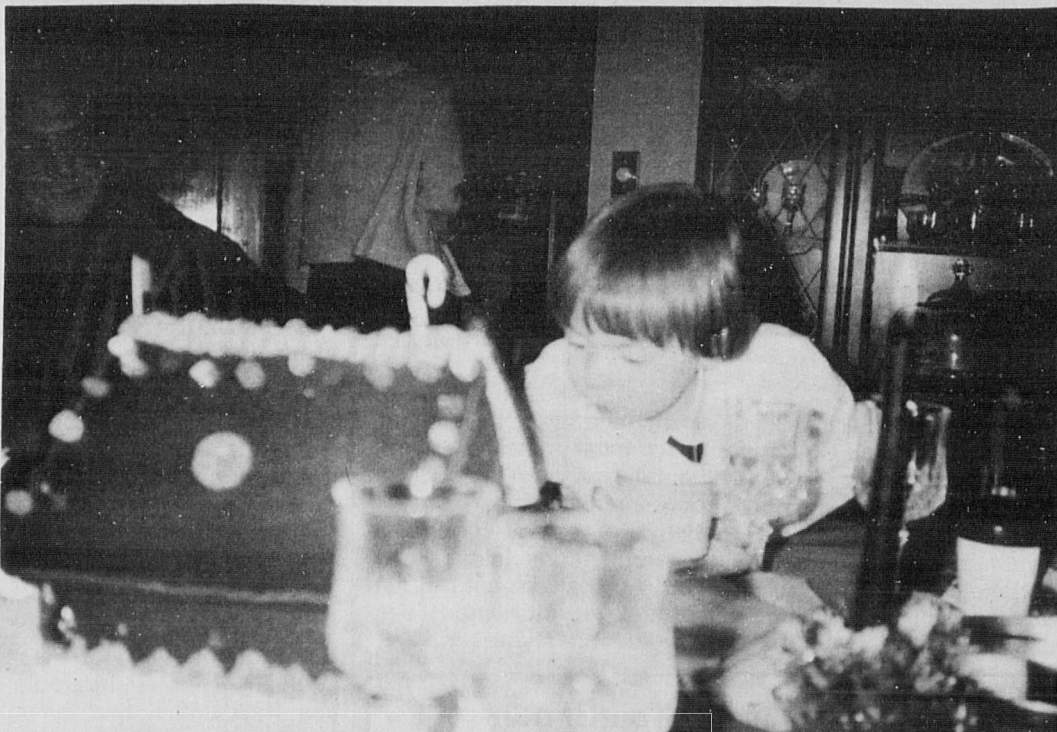

Kyllä näin sormia käyttäen sujuu paremmin, eivätkä äiti ja isä tunnu välittävänkään.

Kaikki kuvat: Stig Häggblom

Ellen pane tuota liinaa päähäni, ei minua kukaan kunnolla no-teeraa...

Täytyypä nousta tuolista, jotta pääsee tuota piparkakkutaloa kunnolla purkamaan.

SUOMALAISET...
jatkoa etusivulta

Sodan pelko ei kasvanut

Maailmansodan todennä-

köisyys ei ole suomalaisten mielissä lisääntynyt. 26 prosenttia suomalaisista ei usko lainkaan maailmansodan sytymisen mahdollisuuteen. Lukema oli samalla tasolla vuosi sitten, mutta kaksi vuotta sit-

ten vielä yli puolet suomalaisista piti maailmansotaa mahdollisena. Mielenpitojen muutos on ollut samanlainen monissa maissa.

Maailmansodan vaaraa o-

vat näissä tutkimuksissa aistineet varsinkin amerikkalaiset. Heistä vain 10-20 prosenttia on viime vuosina pitänyt maailmansotaa mahdollisena, kun esimerkiksi Neuvostoliitossa vastaava prosent-

ti on ollut yli 50. Nyt amerikkalaiset ja venäläiset ovat lähestyneet toisiaan: amerikkalaisista 16 prosenttia ja venäläisistä 37 prosenttia ei usko lainkaan maailmansodan vaa-raan.

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Huoli painaa alas miehen mielen, mutta hyvä sana sen ilahduttaa." (San. 12:25).

Näinä päivinä on helppo kantaa huolia! Kun katselemme ympärillemme ja tarkkailemme maailman tilannetta, valtiomme taloudellista tilannetta, ihmiskunnan moraalista tilannetta, on helppo huolehtia. Mitä tästä kaikesta tuleekaan!

Mitä enemmän me ajatteleamme elämän kielteisiä puolia, sitä raskaammaksi käy meidän huolimme taakka. Mukaan tulee myös sellainen henkinen puutuminen... Vastaaottokyky heikkenee. Ihminen alkaa käpristyä sisällepäin - pakoon kaikista huolista. Jeesus itse sanoo "viimeisistä päivistä" näin, "Ja sentähden, että laittomuus pääsee valtaan, kylmeee useimpien rakkaus." (Matt. 24:12)

Ihminen masentuu pahuudesta ja huolista, epävarmuudesta ja jatkuvista pettymyksistä. Mutta HÄNEN EI TARVITSE JÄÄDÄ TÄHÄN TILAAIN! "Hyvä sana" ilahuttaa.

Kun ihminen nöyrytyy ja kääntyy Jumalan puoleen, hän huomaa, että Jumalalla on HYVÄ SANA häntä varten. Tämä SANA tuli lihaksi ja asui meidän keskuudessamme. Tämä SANA on JEESUS. "Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti." (He. 13:8)

Ei maailman vaikeuksia korjata ihmisviisaudella; ne korjataan Jumalan viisaudella. JEESUS ON JUMALN VIISAUS. Sentähden, jolla Jeesus on, hänellä on ELÄMÄ - YLTÄKYLLÄINEN ELÄMÄ. Uskon askeleen toisella puolella uusi elämä avautuu jatkuvasti kaiken kurjuudenkin keskellä. Tämän on moni ihminen kokenut. Jeesus sanoo itsestään, "Minä olen elämän leipä; joka tulee minun tyköni, se ei koskaan iso, ja joka uskoo minuun, se ei koskaan janoa." (Joh. 6:35)

Hän myös snoo, "Minä olen ovi; jos joku minun kauttani

menee sisälle, niin hän pelastuu, ja hän on käyvä sisälle ja käyvä ulos ja löytävä laitumen." (Joh. 10:9) Vielä Jeesus sanoo itsestään, "Minä olen maailman valkeus; joka minua seuraa, se ei pimeydessä vaella, vaan hänellä on oleva elämän valkeus." (Joh. 8:12)

Ystävä, huomaaatko, että Jeesuksessa on kaikki mitä me jokapäiväiseen elämäämme tarvitsemme. Ja yleensä me pelkäämme juuri PUUTETTA - sen monissa muodoissa. Jeesuksessa ei ole puutetta. Jeesus sanoo, "... minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti." (Mat. 28:20)

Millaisia huolia sinulla on? Tuo ne kaikki Jeesukselle: HÄNELLÄ ON SINULLE VASTAUS, HYVÄ SANA, JOKA VOI SINUA ILAHUTTAA. Sanasta luemme, "Älkää mistään muurehtiko, vaan kaikessa saat takaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tiettäväksi, ja Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempi, on varjeleva teidän sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa." (Fil. 4:6,7) Jos koet, että olet ikäänkuin umpikuudessa elämässäsi, kuule mitä Sana sanoo, "Minä olen tie ja totuus ja elämä..." (Joh. 14:6) Siihen vaikeuteen jonka edessä sinä tuskaillet JEE-SUKSELLA ON VASTAUS. Tahdotko sinä nöyrytyä kuuntelemaan HÄNTÄ? Sana sanoo, "sillä Jumalalle ei mikään ole mahdotonta." (Lu. 1:37)

Sananlaskuissa luemme, "Kuin nääntyväiselle raikas vesi on hyvä sanoma kaukaisesta maasta". (25:25) HYVÄ jatkuu sivulla 13

Charlotte Keto

MAYNARD, MA - Charlotte (Wikander) Keto, 76, kuoli jouluk. 30, 1991 Beth Israel sairaalassa Bostonissa.

Hän oli syntynyt ja kasvanut Chelmsfordissa ja asui Maynardissa vuodesta 1939.

Edesmennyt valmistui sairaanhoitajaksi Lowell General Hospital School of Nursing oppilaitoksesta. Ennen eläkkeelle siirtymistä hän työskenteli Maynardin koulujen ylitarkastajan sihteerinä 11 vuoden ajan.

Hän kuuluu Maynardin Kalevan Naisiin.

Kaipaamaan jäi aviomies Niilo Keto (pariskunta vietti 52-vuotishääpäiväänsä viime vuoden heinäkuussa); tytär Karen Nichols, Arlington; kaksi poikaa, William Keto, Maynard, ja Paul Keto, West Newton; ja neljä lastenlasta.

Hautaaminen Glenwood hautausmaahan.

"Gorbatshoville talo Haminasta"

Mihail Gorbatshov on ostanut talon Haminasta, väitti Daily Mail jouluk. 20. päivän numerossa. Laajalevikkinen lontoolaislehti perusti tietonsa tuntemattomiin neuvostolähteisiin.

Lähteet kertovat, että Gorballa on rahaa jemmassa sveitsiläispankissa. Sitä hän on saanut mm. lännessä julkaistusta Perestroikakirjastaan.

Gorban uusi koti olisi lehtimiesten mukaan vain kuuden kilometrin päässä Suomen ja Neuvostoliiton rajasta.

Kuolleita

Armas Seppälä

Armas Seppälä

LEOMINSTER, MA - Raivaajan entinen asiamies ja United Cooperative Societyn entinen johtokunnan jäsen Armas Seppälä kuoli jouluk. 31, 1991 Leominsterin sairaalassa. Hän oli 98-vuotias.

Seppälä oli syntynyt marrask. 10, 1893 Lahdessa Suomesa Kalle ja Wilhelminina Seppälän poikana ja saapui Yhdysvaltoihin ollessaan 17-vuotias. Hän asettui Ashbyyn tehtyään sitä ennen lyhyen matkan Minnesotan valtioon.

Edesmenneen ensimmäinen vaimo Hilma (Mäki) Seppälä kuoli vuoden 1942 syyskuussa. Hänen toinen vaimonsa Anni (Törnroos) Seppälä kuoli vuoden 1970 maaliskuussa.

Seppälä oli yksi ensimmäisiä ajokortin saaneita Ashbyn asukkaita.

Edesmennyt oli yhteiskunnallisesti valveutunut henkilö ja toimi mm. Raivaajan asiamiehenä ja osallistui aktiivisesti Ashby Majan toimintaan. Hän oli myös Fitchburgissa toimivan Suomalaisen Kultaisen län Kerhon perustajajäseniä ja palveli sen rahastonhoitajana yhdeksän vuoden ajan. Hän oli kuulunut myös United Cooperative So-

cietyn johtokuntaan.

Seppälä toimi Ritters Greenhouses kukkakaupan liikkeenhoitajana useita vuosia. Entinen Pine Street Greenhouse oli hänen omistuksessaan 40 vuoden ajan ennen eläkkeelle siirtymistä 1955.

Viimeiset 10 elinvuottaan edesmennyt asui Keystone hoitokodissa Leominsterissa.

Kaipaamaan jäi tytär Martha Melican, San Francisco, CA; neljä lastenlasta Gayle Davenport, Fitchburg, Barry Hakala ja Donna Kiuru, kumpikin Westminsterissä ja Kris Marechal, Red Wood City, CA; yksi lapsenlapsen lapsi; ja kaksi lapsenlapsen lasta.

Tytär Bertha Bosley kuoli San Franciscossa 1970, toinen tytär Trudy Hakala vuoden 1991 syyskuussa Westminsterissä.

Hautausoimisto Sawyer-Miller, 129 Elm St., huolehti hautauksesta. Hautausmaahan Glenwood hautausmaahan Ashbyssä.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen Raivaajalle osoitteella P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Smith Funeral Home Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

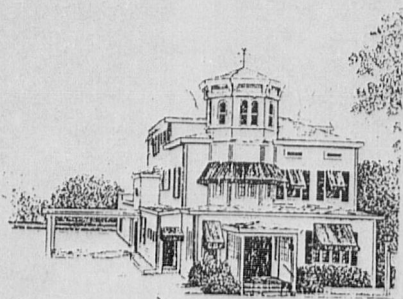

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

Bosc Funeral Home

85 Blossom Street, Fitchburg, MA

342-3635 Street level access 342-3645

John A. Bosc Sr. John A. Bosc Jr.
Donald G. Dufault Ina A. Davidson

Directors

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA

Hautatoimituksia
vuodesta 1896

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST.
WESTMINSTER

763 MASS. AVE.
LUNENBURG

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaantoimittaja 354-6778

*The Finnish-American***RAIVAAJA**

The making of Finnish America conference:

An ethnic culture in transition

Story and photos by Toini Laakso

This report of the Making of Finnish America conference held last month at the University of Minnesota in Minneapolis continues from last week.

Reception

I was glad to find someone who would brave the cold and poor walking conditions to walk to Augsburg College where we had been invited to a reception hosted by Augsburg College and the Scandinavian Center. It felt so good to get a breath of air!

Juho Rissanen's 6' x 9' painting "Early Finnish Pioneer Life in Minnesota" hung on the wall. The painting, completed in 1944, was presented to the State of Minnesota that year.

The original work was destroyed by fire in 1961, and was reproduced by Rissanen's nephew, Kauko Rissanen, and his son, Lauri, both of whom are professional artists in Finland.

They began the work in 1990 and completed it in time to be unveiled at FinnFest USA in Lake Worth last April. It will reach its permanent home at the Institute of Migration in Turku, Finland, next August in commemoration of Finland's 75th year of independence.

We had a chance to socialize at the reception as we partook of the tasty buffet.

Marianne Wargelin

Evening session

Refreshed after a brisk walk back prepared me to sit another few hours for the evening pro-

gram, which turned out to be fascinating - "Discussion of Finnish American Visual Art."

First, K. Marianne Wargelin, Anoka-Ramsey Community College, Minnesota. A student of Finnish American studies, she has administered a number of Finnish American Studies programs and projects, and has published articles on Finnish American community history, popular culture, folklore, and women's history, and co-edited a book with Carl Ross, *Women Who Dared: The History of Finnish American Women*.

Her address this evening was on "Tracing and Defining a Finnish American Art Tradition."

"Why hasn't Finnish American art been recognized for having distinct art form?" she questioned. "Entity begins to exist when there's a collector," she said and "It takes money or education, or institutions collect." She has explored "Is there Finnish American art history?"

We were then exposed to Marianne's intriguing slides and commentary on works of Finnish-American artists and their disciplines.

Panel

Next we heard from a panel of artists and viewed their art on the screen: Rudy Autio, University of Montana, ceramics; Dale Eldred, Kansas City Art Institute, sculptor; and Marlene Ekola Gerberick, Independent Artist, Bath, Maine, visual art.

Rudy Autio, second generation Finnish American and retired professor of Art, taught at the University of Montana for nearly 30 years. His work in ceramics has made critics acknowledge him as one of America's leading contemporary abstractionists.

He had never been to a Finnish American conference before, he said, and saw himself mirrored in all of us. He was good in art in school and won prizes, he said, but at home it

Robert Schmid, president of Minnesota Finnish American Historical Society, Chapter 14, gestures toward the reproduction of Juho Rissanen painting which was commissioned by Chapter 14.

was considered "jokun laista lapsen leikkiä."

After World War II he went to architectural school, but switched to art, he said. He married a non-Finn and entered the "melting pot," German, Chinese, Irish, Finns. He valued other nationalities as well. He learned architectural relief terra-cotta and decorative art for buildings with Volkas who became an international figure.

The slides he showed of some of his works were astounding. There was one, I believe it was a gold mining scene, that was 6½ by 70 feet and spanned a wall. The slides showed intricate figures on large urns and many different wonderful works.

Autio also became interested in textile design and received a grant to go to the Arabia factory in Finland. He looked at ryjys, and is now doing designing of ryjys. I marvelled at so much talent!

The works of the next presenter, Dale Eldred, were even more amazing to me. I had never seen anything like it.

This artist, born in Minneapolis and obtained his M. S.

degree at the University of Michigan, is a renowned American sculptor of Finnish descent. His major-scale light-responsive works have been commissioned by numerous cities in this country and Europe, including Helsinki and Savonlinna.

Dale Eldred

It is impossible for me to describe what Eldred does with light to create beautiful effects. You have to see it to appreciate it. His "Wall of Light in Phoenix" looked like a plain reddish wall, but was transformed by light paths into a thing of beauty. He also works with dance and ballet and is currently designing an opera.

Marlene Ekola Gerberick is familiar to many of us from her poetry reading and slide show here last April.

A visual artist, she has held one-woman exhibitions in this country as well as Kuopio, Finland. She has traveled to Finland twice on grants to do research. Her slide presentation here was entirely different from what we saw last spring. She commented the woods taught her pure raw beauty.

Comments

The final phase of the evening was "Comments" by three artists.

The first was Joyce Koskenmaki, an artist who works in color-media drawing and textiles, and teaches at the University of Wisconsin-LaCrosse.

I was impressed with how much of what she is feeling comes through in her art, or is it that art is an expression of her feelings.

This came through to me as I listened to her commentary explaining her paintings and work with textiles that flashed on the screen. For instance, after a fire had destroyed her home and all

Rudy Autio

Coffee breaks in the lobby of Cowles Auditorium gave conference participants a chance to meet each other.

Looking for publisher—

Kolehmainen completes memoirs

By Amy Frankart

TIFFIN, OH - John Kolehmainen has accomplished many things during his lifetime, and one of those accomplishments serves as a chronicle for all the others.

The retired Heidelberg professor has written his memoirs, a record of his life's work.

The nearly-200-page document follows his life from his roots, which begin with his immigrant parents from Finland, through his career as an educator.

He details among other things his childhood in Conneaut, Ohio; his college days; travels to

Finland to work and visit; and his 42 years at Heidelberg College.

The document is a blend of the usual and the unusual: he writes of his marriage and the births of his children as well as his work as chief of the Voice of America broadcasts to Finland and his two Fulbright fellowships.

Kolehmainen said he had several reasons for undertaking the task.

"I am a historian by trade," the former professor said. "It's my second nature; I'm a so-called intellectual."

Another reason he felt the

'need to document his life was because of the lack of information he has about his own parents.

"I know little about my mother and not much more about my father," he said. "I sensed that gap and was determined to leave something for our children."

The process of completing the work has been a long one. Kolehmainen said he began working on the memoirs at his leisure after his retirement in 1980.

After becoming somewhat ill and recovering, he said he felt it necessary to complete the project and finally did so several

months ago.

Kolehmainen's history was written mostly from memory, he said, with some help from diaries and notes kept by his wife and three children. Parts of those are reproduced in the manuscript.

Along with the manuscript, he has compiled one copy of a photographic history of his life and those of his family, an important aspect of the project, Kolehmainen said.

"If you are going to give something to posterity, it ought to have more than words and phrases," he said.

Copies of his memoirs have been sent to 16 publishers in both the United States and Finland and he should know in about six months if it will be published.

Additional copies are in archives in both countries, including Heidelberg College and the Tiffin-Seneca Public Library.

Although he is trying to get the work published, that has not been his most important objective.

"I won't weep if it doesn't become a best seller. In fact, I won't weep if it doesn't get published," he said.

He added that he thought the memoirs may not even be of interest to others, because of their personal nature, but in them he documents 42 years of history of Heidelberg College. During that time, Kolehmainen worked under four college pre-

sidents.

He also writes of national history in the context of Tiffin and the campus, such as the presidential race between Franklin Delano Roosevelt and Wendell Wilkie and the shootings at Kent State University.

Regardless of who may or may not be interested in the memoirs, Kolehmainen is satisfied with his accomplishment.

"It has been my life," he said. "I have found fulfillment in what I have done."

The above story appeared recently in the Tiffin (OH) Advertiser-Tribune.

Kolehmainen, 81, called "the Dean" of Finnish-American historians, began his work documenting the Finnish American experience with his 1937 Ph.D. dissertation on the history of the Finns of Ohio's Western Reserve.

Kolehmainen is the author of *Sow the Golden Seed*, a history of this newspaper published in 1955.

With George W. Hill he wrote *Haven in the Woods: The Story of the Finns in Wisconsin* which was published in 1951.

He is also the author of *The Voice of America Calling Finland, 1942-45, 1951-53: An Essay on U. S. Shortwave Radio Broadcasts to Finland*, published in 1985. Kolehmainen served as chief of the VOA/F broadcasts from 1952-53.

These books, just a sampling of Kolehmainen's work, are all available from the Raivaja Bookstore.

John Kolehmainen, at home in his den, where he did much of the work on his memoirs.

Photo courtesy of John Kolehmainen

Celebration planned -

FCA pays off mortgage

FARMINGTON HILLS, MI - Ted Puuri, chairman of the Finnish Center Association, 35200 W. Eight Mile Rd., has announced that the "FCA Silver Anniversary Drive" has been a booming success" resulting with the final payment on their mortgage being made last month.

To celebrate this occasion there will be an "Appreciation Dinner" held at the center on January 19, 1992.

"It was in September of 1990," recalls Puuri, "that a letter was sent to all members requesting a financial contribution towards meeting our mortgage commitment."

"We were obligated to either pay off a balloon payment approximating \$50,000 or seek another mortgage extension by December of 1991. So a call went out to our members to help eliminate this financial burden."

"In the true Finnish fashion regarding meeting financial obligations, the response was overwhelming."

"A grand total of \$24,094 in outright contributions were received. We can proudly report that in the past 15 months period from September 1990 to

December 1991 the mortgage balance will have been reduced from \$67,159.89 to zero. What an accomplishment!"

To recognize this accomplishment the FCA Board of Trustees has authorized a dinner to be held on Sunday, January 19. The social hour is at 1:00 p.m. and the dinner at 2:00.

"All of our many volunteer workers and monetary contributors to the Silver Anniversary Fund are hereby invited to attend this dinner, free of charge," Puuri says.

"This dinner is in appreciation for the support provided by the members towards the growth and financial solvency of the organization. Many have toiled toward these goals since the founding of the organization 25 years ago. We must also pause in recognition of the many who are no longer with us but who also contributed towards the goals of the FCA," he added.

Reservations can be made with Shirley Kempainen at the Cultural Center or by phone at 478-6939. A brief program will follow the dinner.

From the FCA Newsletter

New York, NY

Skating Party

On the evening of Monday, January 20, 1992, Wollman Rink will again be transformed into a Nordic Skating Scene, with ice hockey players, models showing off beautiful Scandinavian sweaters and music by the Scandinavian Accordion Club. The Scandinavian Skating Party is co-sponsored by the American-Scandinavian Foundation and the American Scandinavian Society of New York.

Over 500 midwinter enthusiasts filled the rink for last January's Skating Party. The event's popularity has resulted in this year's rescheduling.

A delicious "All you Can-Eat" supper of meatballs with lingonberries, hot dogs with mashed potatoes and gravy, and cucumber salad will be available for all skaters. Soft drinks and hot chocolate, as well as fruit and cookies will also be served.

The Party will be held from 6-9 p.m. at Wollman Rink. Due to the Martin Luther King Jr. Holiday, no cars or taxis are allowed in the Park. The best entrances are from 6th Avenue and Central Park South or from 60th Street and 5th Avenue. Suggested Dress: National Costumes, Scandinavian sweaters and long underwear!

The admission price (\$25.00 for adults; \$15.00 for young adults under 18) and children under five free) includes skate rental and unlimited food and drink.

Reservations, with payment, should be made by mail and received by the American Scandinavian Foundation no later than January 14.

Participating organizations include: The American-Scandinavian Social Club; Barnklubben Elsa Rix No. 1; The Danish-American Society; The Danish Seamen's Church; The Finlandia Foundation; The Icelandic American Society; The Norwegian Seamen's Church; The Scandinavian Accordion Club; The Swedish Church; The Swedish Ski Club; SVEA; SWEA International, New York Chapter; United Swedish Societies of New York and The Vasa Folk-dancers.

For further information, call: Patricia Splendore, 212-879-9779. The American-Scandinavian Foundation

Ski Week-end

The Finlandia Foundation's Ski Week-end at Lapland Lake Nordic Ski Center will be held Friday-Sunday January 24-26.

For more information, contact Mirjam Konkola, 201-444-7664.

Boston, MA

"Convivial Monthly Gatherings of the Scandinavian Community" are held at Maison Robert Restaurant, 45 School St., on the third Friday of each month.

This month "A Finnish Dinner" will be featured on Friday, January 17.

The menu consists of *Piirakat* (Rice and Carrot-Filled Potatoes), *Ohrattikeitto* (Wild Mushroom Soup with Barley), *Jänispasteija* (Rabbit-Liver Pate with Port Wine Sauce), grated pickled Beet Salad, Boiled Potatoes and *Ilmapuuro* (Air Pudding).

The evening begins at 7:00 with a glass of wine, dinner begins at 7:30.

Group tables may be reserved and there is open seating for others.

For reservations, please call Maison Robert 617-227-3370 and mail your check for \$26.00 per person (tax and tip included) to Maison Robert, 45 School St., Boston MA 02108.

The Boston Scandinavian Ensemble provides authentic Scandinavian music and singing.

Finnish dances will be lead by Hilkka Williams.

Chef Inger Johansson oversees the dinner menu. The menu changes each month.

turn to CONFERENCE page 11

Christmas spirit in Worcester

WORCESTER, MA - The Christmas holidays are now just a memory but one of our most pleasant is having had the joy of bringing cheer to many of the residents of the Lutheran Home for the Aged in Worcester.

For the past several years it has been our pleasure to prepare and help serve a real Scandinavian dinner from the kitchen of the home and this year was no exception.

What true Scandinavian doesn't look forward to the special gourmet feast of "lipeäkala," or "lutisk," boiled potatoes, white sauce with a sprinkle of black pepper, rice pudding and fruit soup?

You can then understand the delight of the many residents who partook of the meal and their thankfulness to us, which includes: Nils and Eileen Granfors of Worcester, Margit Riddar

of Paxton, and Runar and Hjordis West of Millbury, for bringing this seasonal treat to them.

With the exception of Eileen, we were all born and grew up in Finland and knew each other as youngsters (Margit and Hjordis are sisters).

Having this close bond and the experience of the same traditions makes this annual event very meaningful, not only for us, but for the folks who are no longer capable of doing it for themselves and must rely on the goodness of others.

It was heart warming to see how grateful and pleased they were for the outside attention they received and we look forward to a repeat performance during the next holiday season.

We wish them all a Happy New Year.

Nils J. Granfors

Lutheran Home residents enjoying the holiday feast.

Photos by Nils Granfors

In the true Christmas spirit this wonderful Worcester crew has for years been cooking and serving a holiday meal to the Lutheran Home residents. From left: Runar West, Margit Riddar, Nils Granfors, Hjordis West and Eileen Granfors.

Eileen Granfors checking for bones in the cooked fish.

Hirsimaki wins bronze in Turku last summer

Story by Chris Lenhart

At the end of the year, while going through our papers and trying to catch up on a few things, we found a few items which arrived a while back and had not yet gotten into the paper. The fall is a hell of a time around here, trying to get Christmas ads out, and with a small staff and a tight schedule even the most seemingly insignificant mishap in one department can set us back weeks in another.

Well, back in September we received a letter from Eli Hirsimaki of Conneaut (OH).

You might remember that his brother was bound for the IX Veteran's World Games in Turku, Finland, last summer. It was at these same games that our correspondent Harri Siitonen served as a volunteer.

Hirsimaki sent a clipping from the newspaper of Findlay (OH). The story, which was written by Chris Lenhart, a staff writer for the paper.

FINDLEY, OH - When Fred Hirsimaki began competing in senior track and field events a few years ago, he thought it

would be a good way for him to remain fit and stay in shape.

Little did he know it would also present an opportunity to visit the homeland of his parents - Finland.

Hirsimaki, 66, [went last summer] to the IX Veteran's World Games in Turku, Finland. He competed in five events and won a bronze medal in the 65-69 age group 100-meter hurdles with a time of 19.1.

"The hurdles really surprised me," Hirsimaki said. "I wasn't expected to do that well in that event."

The Findlay runner also competed in the pole vault (9th, 8-0), high jump (5th, 4-6), triple jump (9th, 30-8) and long jump (13th, 14-5).

"I was disappointed in my high jump. The winning height was 4-11, and if I could have jumped like I'm capable of, I would have been right there. But, when you get older, you have good days and bad days, and unfortunately, that was a bad day for me."

Hirsimaki was one of more than 450 Americans (about 275

competitors) to make the trip and competed among 5000 athletes from 53 countries.

This was the first time for Hirsimaki in the World Veteran Games, and the reason he decided to make the trip was simple.

He wanted to visit the homeland of his ancestors.

"While I was over there, I took a train ride from Turku up to Seinäjoki, about 200 miles away, and visited my cousin, Markku Hankikoski.

"He had been here to visit with my wife and I when we lived in Conneaut 20 years ago. He could speak English fairly well, so we were able to communicate," Hirsimaki said.

A highlight of the trip, though, was seeing the house where Hirsimaki's mother was born.

"It was surrounded by trees, so it was kind of hard to see, but it was still a thrill," Hirsimaki said.

"The country was a lot nicer than I had imagined, and the people were very, very friendly. It was a clean country, and ac-

tually not all that different that what it is around here - a lot of farm land and small villages nestled in between."

Hirsimaki, who was lodged in a college dormitory during his 14-day stay, said the food was nearly the same except for one notable difference.

"For breakfast, we would eat bologna sandwiches, hard boiled eggs and salad. Not your typical American breakfast.

"But we would go out for lunch and dinner, and the menu would usually include fish, chicken, beef or pork."

Colorado's Jack Greenwood was the star of the meet, winning five gold medals and setting three world records, including his 17.1 clocking in the 100 hurdles.

Hirsimaki has found that he has already reached a certain level of notoriety here in Findlay.

"My wife ordered a pizza for supper, and when I went to pick it up the kid behind the counter said, 'I know you. You're the

famous runner with the funny name."

"I just smiled, and said yes. The I paid him and left."

Brother Eli Hirsimaki adds this note to the article:

"I understand a Finnish-American woman from California by the name of Saari also participated. In reading Stigg Hagblom's article about the Vets meet I was surprised he made no mention of the American Finns on the US team. The attracted a lot of attention I am told.

"In fact, Fred told me he felt like a pied piper because the young kids followed him around seeking autographs and chance to talk, 'se puhuu suomea,' they were telling each other, 'Amerikkalainen.'"

Apartment for rent

133 Mechanic St., Fitchburg, MA near upper common. 4 room, 1 bedroom, spacious and nice. \$375/month. Please call Alice Heikkila at 345-1011 or 582-4911.

Finlandia Foundation Boston Chapter

November meeting

Congratulations to Mimmu Hartiala-Sloan for arranging the successful and innovative "pretend flight" aboard FINNAIR at the November meeting.

Kiitos, kiitos to FINNAIR personnel from New York and Boston for transporting us to Finland via Finnish films.

Boarding passes were issued to each "passenger" on arrival. Seating was arranged as it would be on an overseas flight, and delicious Finnish refreshments were served on trays by our own "stewardesses."

"Head Stewardesses" Pirjo Silen and Lissu Chanoff of Wayside Caterers were ably assisted by Irma Wilson, Leila Vuoli, Outi Hamilton, Salme Woodington, Lisbeth Karumo, Maija Mord and Mervi.

Everybody enjoyed the gracious service of these "stewardesses" and agreed FINNAIR has the best "service with a smile" and mouth-watering goodies.

Thanks to the "crew" for all your hard work.

Viola Ray & Helmi Sharrillo

In November Boston's Finlandia Foundation hosted FINNAIR in a program to encourage people to make plans for their trip to Finland for "Roots '92." In the above photo (from left to right) are: Michael Hollownia, New England Regional manager; Mimmu Hartiala-Sloan, Finlandia member who arranged the program; Charlene J. Janakas, Boston Finnair office; Karl Makela, president, Boston Finlandia; Kirsti Kosonen-Brown, Boston Finnair; Antero Palo, manager - marketing development, N. A., New York.

CONFERENCE

continued from page 8

her old materials, she had a recurring dream of needing a home and she found herself putting a house into her art.

Carl Gawboy, instructor in the Indian Studies program at the College of St. Scholastica in Duluth, received his M. A. in an interdisciplinary program in American Indian Arts from the University of Montana, Missoula.

As a regional artist and Indian Genre painter, Gawboy has won numerous awards and his works appeared in major collections, including the Minnesota Historical Society and the Indian Crafts and Arts Board of the Department of the Interior. He

is part Finnish and part Indian with three languages, Indian, Finnish and English and came from Ely, Minnesota.

The slides he showed of his works were of American Indians and general culture. He also showed farm paintings, sauna scenes and bunk houses, and last logging on Little Fork River, 1939.

The evening closed with the impressive photographic work of Marlene Wisuri Aho and her commentary about her work.

(Note: Subsequent articles will appear as it would be impossible to cover this excellent conference in one article.)

"Stewardess" Salme Woodington hands out some of the delicious refreshments on Boston Finlandia's "pretend flight" aboard Finnair.

Seven Brothers

The classic Finnish novel of

Aleksis Kivi

In a new translation
by Richard Impola

Now available
at Raivaja Bookstore!

Next to the KALEVALA, this novel is the best known and best loved work of Finnish literature. Kivi was the first professional author to write in the Finnish language.

The story: The seven Jukola brothers have lived a half-wild and free life hunting and fishing in the woods of Häme. But times are changing, game and fish are disappearing, and the brothers must buckle down to the responsibilities of life in a civilized society. They must cease their battles with the Toukola gang, make their farm productive again, and master the baffling art of reading, which by church law is a prerequisite even to marriage!

When the action opens, the youngest is already 18. They are a varied group. The oldest, Juhani, has a fiery temper. Aapo is the Solomon of the family, wise but preachy. Simeoni is deeply pious, but humanly fallible. Lauri is quiet and naturally artistic, Eero clever and mocking. They wrangle and disagree among themselves, but turn a united front against the outside world. How can such a rambunctious crew ever accept the restraints of civilized society? How can each one take his individual place in the world?

The brothers' progress to that goal is often interrupted, often wildly funny. But a strain of wisdom underlies the comedy. External compulsion fails; only inner motivation and a situation where the brothers themselves control the process succeeds. For example, the sexton tries to beat and shame them into learning and they flee to the woods. Later on when Eero, now their teacher, mocks them, they give him a sound drubbing. The tables are turned - the child beats the schoolmaster. Kai Laitinen says, in *Literature of Finland*, that the characters in *Seven Brothers* "are familiar to all Finns, and many remarks from it have become proverbial sayings."

The aim of this translation is to make the book live for today's readers.

Order from:

RAIVAAJA
P. O. Box 600
Fitchburg MA 01420-0600

\$12.00

Plus \$2.00 postage
(Mass. residents add
60 cents sales tax)

Kalenteri

CALIFORNIA

Jan. 19 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting & installation of officers, 2:00 pm, Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley. Reservations: John Schilling 339-3572.

Feb. 11 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting, 7:30 pm, Cafeteria, Brotherhood Hall, Berkeley. Program: Slide show "Traveling Through Ecuador" by Wes Ludeman.

MASSACHUSETTS

Jan. 11 - Turkey Supper, Elm Street Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg. Family style, two sittings: 5 pm & 6:30 pm. Tickets available at Raivaja.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by V. Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Jan. 14 - Raivaja Publishing Company board of directors meeting, 8:00 pm, 147 Elm St, Fitchburg.

Jan. 18 - Dance, 8:00 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Jan. 20 - Finnish Memorial Foundation meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg.

Jan. 25 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

MICHIGAN

Jan. 18 - *Hoijakat* pasty sale, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills. To order, call Matt or Elsie Tilley at 313-682-4189.

Jan. 19 - FCA appreciation dinner & celebration, 2 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Reservations: 478-6939.

Jan. 24-26 - First Winterfest, Finnish Center, Farmington Hills.

Jan. 25 - Finnish-American Society of West Central Michigan meeting, 2:00 pm, Marne United Methodist Church, Marne. Program: Judge James Kallman of Lansing on the Finnish Winter War.

MINNESOTA

Jan. 17 - Finnish-American Cultural Activities Inc. monthly meeting, International Institute, 1694 Como Ave., St. Paul.

July 23-26 - "Come home to Minnesota," FinnFest USA '92, Duluth. For more information: FinnFest USA '92, P. O. Box 762, Duluth MN 55801.

Tulevia tilaisuuksia

Maanantaina, tammik. 6. p:nä klo 7 ill. Keskuskomitean kokous Saiman Puistossa. Kalevala-juhlan ja Suomen itsenäisyyden 75 vuotisuuden juhla-tilaisuuksien suunnittelu. Kaikkien järjestöjen edustajia kehoitetaan saapumaan paikalle.

★

Lauantaina, tammik. 11. p:nä Elm St. Lähetysseuran kirkon tiloissa, 264 Elm St., Fitchburg. Aterioinnit klo 5 ip. ja 6:30 ill. Kaikki ruoka kotivalmisteista. Lippuja kirkosta ja Raivaajasta.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, tammik. 11. p:nä klo 8-12 yöllä. Veikko Honkala takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

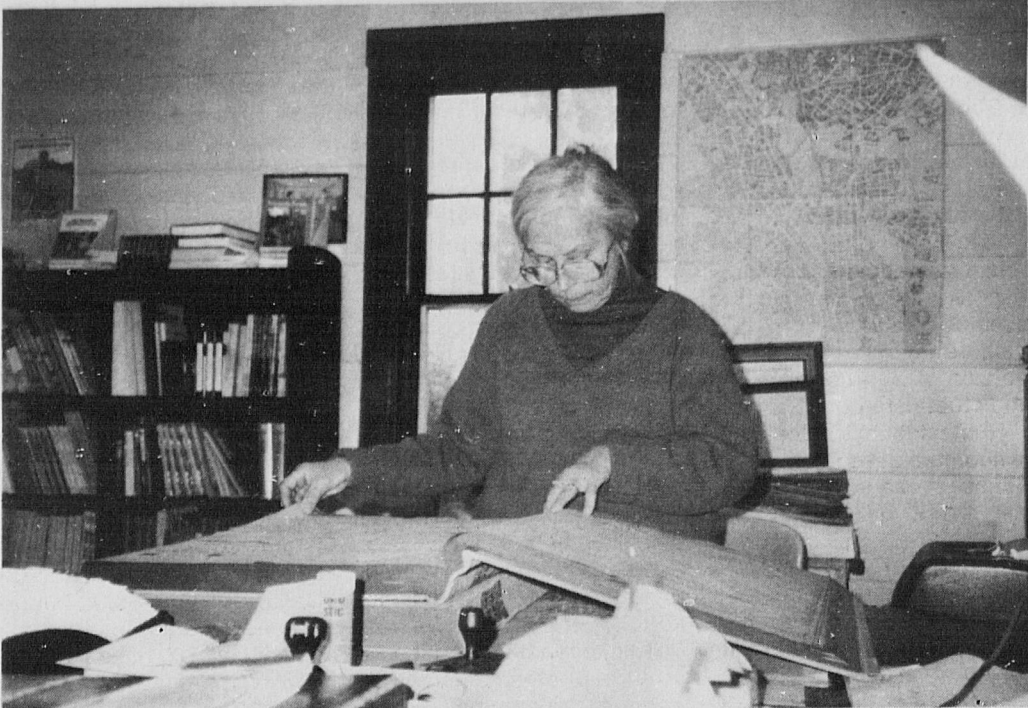
Finnish Memorial Foundation kokoontuu maanantaina, tammik. 20. p:nä klo 7:30 ill. Saiman Puistossa suunnitellakseen Suomen itsenäisyyden 75-vuotistanssiaisia.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburgilainen Kirsti (Eskola) Eckert pistäytyi joulun alla toimituksessaamme tutkimassa vanhoja Raivaajan numeroita löytääkseen tietoja vanhempiensa Samuli ja Henna Eliina Eskolan Lunenburgissa sijainneesta farmista.

Pastori Sumner itsenäisyysjuhlapuhujana

Pastori William A. Sumnerin puhe Fitchburgin suomalaisten järjestöjen Keskus-

komiten itsenäisyyspäiväjuhlassa, mikä pidettiin Elm St. Lähetyskirkossa Fitchburgissa jouluk. 8, 1991, kiinnosti läsnäolleet melkoisesti, joten julkaisemme tässä hänen puheensa pääpiirteittäin:

"74-vuotisjuhlapäivä on ilon aihe. Nopeasti aika on vierähtänyt näiden vuosikymmenien aikana ja kuitenkin niihin vuosiin mahtuu paljon surua että iloa.

"Itsenäisyyskaipuu oli kauan asustanut kansan mielissä. Itsenäisyyden kaipuu ilmeni mm. siinä, että Suomi hiljalleen yritti vapautua Ruotsin yhteydestä.

"Olivatko suomalaiset itsenäisiä jo ennen Suomeen tuloaan, sitä emme tiedä varmuudella. Sen me vain tiedämme, että Suomenheimo on yhtä vanha kuin on inhimillinen historiakin. Näin sanoi tri Daniel Poling.

"Jos Suomenheimon asuma-alue oli Eufrat-Tigris jokilaaksossa, kuten jotkut tutki-

jat arvelevat. Kansa siellä oli tunnettu nimeltä sumerilaiset. Sumer oli valtio toisten pienempien valtioiden joukossa. Sumer oli kuitenkin johtava valtio. Sumerilaisten sanotaan keksineen kirjoitustaidon, heidän kielensä sanotaan muistuttavan suomen kieltä - tai paremmin sanoen suomalais-ugrilaisia kieliä. Näin toteaa englantilainen arkeologi Joan Cates. Hän sanoo näin: "Heidän kielensä on lähinnä turkin ja finno-ugrian kieltä."

"Minun persoonallinen uskonni on, että Suomenheimon lapset ovat muinainen sumerilainen kansa. Jo vuosia sitten eräs saksalainen tohtori kirjoitti eräässä newyorkilaisessa sanomalehdessä, että suomalaiset ovat entisiä sumerilaisia. Hän löysi kielestä yhtäläisyyksiä...

"Miksi he lähtivät sieltä pois, emme tiedä varmuudella. Ehkä siksi kun niiden pienempiä jatkui seuraavalla sivulla

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radioharrastus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM 1280, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip., Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St. 3. kerros, Fitchburg. Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin aamulla klo 9:30. Pastori Phillip Meher saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Pyhäkoulu leikkikouluikäisistä (3 v.) 9-luokkalaisiin klo 10:45 - 12:00 aam. Debbie Champagne valvoo.

Nuorisoryhmä kokoontuu joka toinen sunnuntai-iltana klo 6-8. Mark ja Tami Green ohjaajina.

Jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina seurakunnan nuorimmaisilla, 4-12-vuotiaille, on oma jumalanpalveluksensa klo 9:30 aam. seurakuntasalin puolella. Heitä opastetaan Jeesuksen ja Raamatun maailman musiikin, draaman ja sätkynukkejen välityksellä.

Lauantaina, tammik. 11. p:nä kalkkunapäivällinen. Aterioinnit klo 5:00 ja 6:30 ill. Lippuja saa Raivaajasta ja numerosta 342-7909.

Miesten ryhmä kokoontuu keskiviikkona, tammik. 15. p:nä klo 7:30 ill., jolloin kahle-kuningas Norman Bigelow antaa näytön taidoistaan. Vaimot ja ystävät ovat tervetulleita.

Pyhäkoulu sponsoroi pan-nukakkuamiaisen sunnuntaina, tammik. 19. p:nä klo 7:30-9:00 aam. \$3.00 aikuisilta, \$2.00 alle 12-vuotiailta lapsilta. Voittorahat auttavat kun helmikuussa matkataan Worcesteriin katomaan "Disney on Ice" esitystä.

Nuoret aikuiset (18-vuotiaat ja sitä vanhemmat) järjestävät pizza- ja peli-illan lauantaina, tammik. 25. p:nä klo 6:00 ill. pappilassa.

Vuotuinen jäsenkokous tammik. 30. p:nä klo 7:00 ill. Lillian Whitney johtaa kokousta.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, tammik. 12. klo 9:15 aam. sunnuntai koulu. Klo 9:15 raamattu luokka. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu luokka. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus.

Huom! Sunnuntaina, tammik. 19. klo 5:00 ill. seurakunnan kokous.

**NORTH
END**

**SUBARU
MAZDA
ISUZU**

SUBARU-MAZDA

757 Chase Road, Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911

ISUZU

525 John Fitch Highway, Fitchburg
(508) 345-1011

TERVETULOA YSTÄVÄT
ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

**NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.**

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Taydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LAMMITUSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

PASTORI ...

jatkoa edellis sivulta

pien valtioiden välillä oli ainaista kahinaa. Sumerilaiset ehkä väsyivät siihen ja lähtivät siltä alueelta pois. Sieltä he hävisivät, mutta minne?

"Minä näen heidän tiensä Uurista suoraan Mustan meren ja Kaspian meren välisen kannaksen kautta suoraan Suomenlahden rantamille. Sen tien varrella on useita rippeitä Suomen sukuisia kansoja, kuten esimerkiksi ostjakit, vogulit, syrjäanit, votjakit, tseremis-

ITUJA ...

jatkoa sivulta 7

SANA on vieläkin olemassa. Vielä on Jumalan antamaa armonaika; vielä on mahdollisuus etsiä ja löytää Jumala. Hän on lähellä. Kerran aika loppuu, sitten on liian myöhäistä. Oletko sinä jo Jumalan valtakunnan jäsen? Jos olet, kuule mitä Sana sinulle neuvoo, "Älkää siis murehtiko sanoen: 'Mitä me syömmekö?' tahi: 'Mitä me juommekö?' tahi 'Millä me itseämme vaatetamme?' Sillä tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne tietää teidän kaikkea tätä tarvitsevan. Vaan etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, niin myös kaikki tämä teille annetaan." (Mat. 6:31-33)

JUMALA EI OLE NIINKUIN IHMINEN! Jumala on YLI-LUONNOLLINEN. HÄNTÄ LÄHESTYTÄÄN USKON KAUTTA. Tie on auki JEE-SUKSESSA. Jumalalla on vastaus sinun huoliisi: HÄNELLÄ ON HYVÄ SANA SINUA VARTEN. Käy HÄNTÄ lähelle, JOKA SINUA RAKASTAA...

sit, mordvalaiset, unkarilaiset ja virolaiset.

"Suomalaiset ovat olleet Suomen maassa lähinnä 2000 vuotta.

"Ristiretkien johtoretkien johdosta Suomi hiljalleen liusui Ruotsin yhteyteen. Alku oli v. 1155 j.Kr. Syntymäseutuni oli se alue Suomessa, josta me löydämme alun.

"Ruotsin yhteydessä Suomi oli noin 700 vuotta. Suomen sotilaat taistelivat Ruotsin sodissa. Ruotsilla oli kahinoita eri maiden kanssa. Näin varsinkin Venäjän kanssa, mutta Ruotsilla oli suuri osa uskonpuhdistustaistelussa Saksassa. Ruotsi taistelu voitokkaasti ja suomalaiset sotilaat olivat kaikessa mukana. Rauha tehtiin v. 1648, ns. Westfalenin rauha.

"Ruotsi oli eräänlainen suurvaltio silloin ja halusi taistella eri valtioita vastaan. Venäjän kanssa useimmin. Rauhansihtieitä tehtiin ja rikottiin. Ensimmäinen rauhanteko kantaa nimeä Uudenkaupungin rauha v. 1721. Osa Suomea luovutettiin Venäjälle, mutta joitakin aikoja myöhemmin Ruotsi halusi saada takaisin menettämänsä ja Turun rauhassa v. 1743 Ruotsi saikin suurimman osan takaisin, mutta jälleen tuli hankauksia ja Kustaa Adolf IV:n aikaisessa sodassa Ruotsi hävisi ja Haminan rauhassa v. 1809 Ruotsi luovutti Suomen Venäjälle.

"Kaikkien näiden kamppailujen aikana Suomen itsenäisyyden kaipuu kasvoi. Suomi halusi irtautua Ruotsin yhteydestä ja tulla itsenäiseksi kansaksi.

"Turun yliopiston deosentti Adolf Ivar Arvidssonin sanotaan lausuneen lauseen, joka

tuli usein mainituksi: 'Ruotsalaisia emme ole, venäläisiä emme tule, olkaamme siis suomalaisia.'

"Suomen jouduttua Venäjän yhteyteen alku näytti ensin lupaavalta. Keisari Aleksanteri I myönsi Suomelle itsehallinnon Porvoon valtiopäivillä. Aleksanterin seuraaja Nikolai I kunnioitti itsevaltiutta, mutta hiljalleen lehti alkoi kääntyä. Keisari Aleksanteri II:n aikana olosuhteet olivat suotuisampia, mutta Nikolai II:n aikana venäläistyttäminen tuli julkeammaksi kenraalikuvernööri Seynin johdolla.

"Tämän johdosta kasvoi vastenmielisyys Venäjää kohtaa myöskin suuremmaksi. Koulujen välitunneilla koululaiset lauloivat: 'Ei kaalia, ei votkaa, ei kaksipäistä kotkaa. Alas Seynit, Pekkoset ja Ivanoffit, rajan taakse ajamme kaikki koffit.'

"Kiikhovenäläiset alkoivat puuttua Suomen asioihin yhä enemmän ja enemmän. Suomi protestoi vastaan. Nimiä kerättiin ja niitä kertyi noin 500,000, niiden joukossa toista tuhatta Euroopan johtavimpien tieteen ja taiteen edustajaa. Apua ei tullut. Sorto oli alkanut ja sorto jatkui Venäjän valankumoukseen asti. Suurin osa kansasta toivoi vapautumista Venäjän vallan alta. Venäjän vallankumous marraskuussa 1917 teki sen mahdolliseksi...

"Senaatin aloitteesta eduskunta joulukuun 6. 1917 julisti Suomen itsenäiseksi.

"Oliko Suomi kyllin kehittynyt hoitamaan omia asioitaan? Aikaisemmin oli jo puhetta siitä, että suomalaiset eivät ole eilisen päivän ihmisiä. Heillä on pitkä historia

takanaan ja itsenäistyneen kansan historia puhuu kaunistakieltä.

"Koettelemusten koulussa suomalaiset kasvoivat voimakkaaksi kansaksi. Tätä ehkä juuri tarvittiin. Tanskalainen filosofi Harald Höffding sanoi: 'Psykologisen lain mukaan vaaditaan enemmän voimakasta vastahakoisuutta, jotta jokin tajunnan tila saisi määrätyn, selväpiirteisen luonteensa.'

"Suomi on nyt itsenäinen maa. Jokainen rakastaa itsenäisyyttä, mutta itsenäisyys usein on ostettava kalliilla hinnalla. Niin oli Suomenkin kohdalla. Itsenäisyys maksoi paljon.

"Venäjän hyökätessä Suomeen Suomen oli tehtävä kaikki voitavansa puolustaakseen itsenäisyytensä ja se vaati kalliita uhreja. Suomi menetti kaatuneina noin 85,000 nuorta miestä. Sotakorvausta oli maksettava 300 miljoonan dollarin arvosta metallitavaraa. 35,000 itsenäistä maatilaa oli luovutettava ja rajaseudun kansalle oli hankittava kodit ja uusi elämä.

"Suomi on kuitenkin itsenäinen maa, kehittynyt maa. Itsenäisyys avasi oven suureen ja hedelmälliseen työhön. Suomesta on tullut toisten maiden ihailema maa. Kansainvälisiä konferensseja on usein Suomessa. Pakolaiset etsivät turvapaikkaa Suomesta.

"Suomi juhlii tänä vuonna itsenäisyytensä 74. vuotista aikaansa. Me olemme yhtyneet heidän kanssaan juhlimaan. Suomen itsenäisyys on meille amerikkalaisille myöskin rakas. Me toivomme Suomen säilyvän itsenäisenä kenenkään häiritsemättä.

"Saako Suomi olla? Näyttää

kuin itsenäisyys olisi heikoilla jäljillä. Mitä tulee tapahtumaan itäisessä naapurimaassa, voi ratkaista Suomen tulevaisuuden...

"Suomi on vielä itsenäinen ja suokoon Jumala Suomelle siunauksensa! Me toivomme parhaita Suomelle. Eläköön isiemme maa!"

Akvaariossa maksuttomat torstai-illat

BOSTON, MA - New England Aquarium on jälleen ottanut ohjelmistonsa maksuttomat torstai-illat. Huhtik. 16, 1992 asti akvarioon on vapaa pääsy torstaisin klo 3:00 - 7:30 illalla välisenä aikana.

Jo viitenä vuotena akvaario on tarjonnut talvikuukausina tämän maksuttomien torstai-iltojen ohjelman. Sen rahoittajana toimii Arthur F. Blanchard Trust and The Boston Company-Boston Safe Deposit and Trust Company.

Akvaariossa vierailevat pääsevät tutustumaan monipuoliseen meren elämään. Laaja valikoima maapallomme kalalajeja on edustettuna, joukossa monia maailman vaarallimpia kuten hait ja hengenvaaralliset rausku- ja etanajajit.

Kolme uutta kaupunkia

Suomi sai vuodenvaihteessa kolme uutta kaupunkia lisää. Nivala, Kitee ja Orimattila muuttuivat kaupungeiksi. Nivalassa on 11,239 asukasta, Kiteellä 11,343 ja Orimattilassa 14,235.

Suomessa on tänä vuonna 97 kaupunkia ja 360 kuntaa.

Saamen kieli virastoihin

Suomen saamelaiden oikeus käyttää omaa kieltään laajenee. Saamen kieltä saa vuodenvaihteen jälkeen käyttää eräissä virastoissa ja tuomioistuimissa.

Myös lakeja, lomakkeita ja opasteita on käännettävä saameksi.

Kolmasosa ihmiskunnasta kristittyjä

Kolmasosa maapallon väestöstä tunnustaa kristinuskoa. Maailman 5,38 miljardista ihmisestä kristittyjä on 1,8 miljardia eli 33,3 prosenttia. Vuonna 1990 prosenttiosuus oli 33,2. Muslimeja on 960 miljoonaa eli 17,8 prosenttia. Vuotta aiemmin muslimien osuus oli 17,7.

Kristittyjen ja muslimien jälkeen maailmassa on eniten uskontokuntiin kuulumattomia: heitä on 16,4 prosenttia. Hinduja on 13,4 prosenttia, buddhalaisia 6,1 ja ateisteja 4,4 prosenttia. Uususkontoja kannattaa 2,2 ja heimoskontoja 1,8 prosenttia maapallon väestöstä. Sikhien ja juutalaisten osuus on kummankin 0,3 prosenttia.

In Touch with You

and sensitive to your financial needs.

NCUA
National Credit Union Administration
a U.S. Government Agency

MEMBER
MASSACHUSETTS CREDIT UNION
MSIC
SHARE TO SAVE CREDIT UNION

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

- 815 Main Street, Fitchburg 343-1021
- 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810
- 313 Pleasant Street, Gardner 632-0200
- 12 N. Main Street, Orange 544-2188

Please Make A Conscious Effort To

BUY AMERICAN MADE

Hard working people like you throughout our great country have made IT the envy of the world.

Our combined manufacturing, innovation and technical accomplishments are second to no other nation.

We hope that you share our commitment to keep America strong, to ensure economic stability and job security by making a conscious effort to BUY AMERICAN MADE.

FOR THE LOWEST RATES AROUND
CALL 345-1021/343-5810
(TOLL FREE 1-800-221-4020)
An Equal Opportunity Lender

AUTO LOAN DISCOUNT

10%

OFF OUR COMPETITIVE LOW RATES

When you buy a NEW AMERICAN MADE CAR OR TRUCK and finance for 48 mos.

Discounts Available On Other Types Of Buy American Made Loans.

Suomen uutisia

Suomi tunnusti
idän uudet valtiot

Suomi tunnusti juuri uuden vuoden alla yhteensä 11 Neuvostoliiton raunioille noussutta valtiota. Presidentti Mauno Koiviston päätöksen mukaan Venäjä on Neuvostoliiton ainoa seuraaja.

Muodollisesti Venäjän tunnustaminen ei siten ollut tarpeen, mutta käytännössä Koiviston päätös on tunnustus myös Venäjän itsenäisyydelle. Ulkoministeri Paavo Väyrynen vakuuttaa, että Venäjän edustajat pitävät menettelyä oikeana.

Suomen ja Neuvostoliiton

välisen sopimusten kohtalosta sovitaan Venäjän kanssa erikseen. Tärkeimpiä valtiosopimuksia ovat yya ja rauhansopimus. Muodollisesti ne ovat yhä voimassa.

Väyrynen lupasi samalla, että yya passitetaan historiaan jo lähiaikoina. Suomen ja Venäjän välinen perussopimus odottaa jo allekirjoitusta. Sen keskeinen sisältö on sama kuin rauenneen Neuvostoliiton naapurisopimuksen. Suomen ja Neuvostoliiton välinen raja vahvistetaan siinä nykyiselle paikalleen.

Suomalaiset
eivät säästäisi
sosiaalimenoista

Suomalaiset ovat varsin yksimielisiä siitä, että julkista taloutta on tasapainoitettava ensisijaisesti menoja karsimalla. Vain pieni vähemmistö olisi valmis verojen korotuksiin, velanottoon tai käyttäjämaksujen korotuksiin.

Säästökohteiksi useimpien suomalaisten mielestä sopisi parhaiten maatalouden, kulttuurin ja vapaa-ajan tukeminen, maanpuolustus- ja liikennemenot sekä teollisuuden tuki.

Sosiaali- ja terveyshallituksen teettämässä tutkimuksessa yli puolet suomalaisista katsoo, että näistä kohteista voitaisiin säästää jonkin verran tai runsaasti.

Sen sijaan valtaosa kansalaisista katsoo, että säästökohteita ei saa etsiä sosiaaliturvamenoista, terveydenhuollosta, koulutuksesta eikä asuntotuotannon tai työllisyyden tuesta. Myöskään yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä ei kansalaisten mielestä ole varaa tinkiä.

Venäjällä tehty
väärennettyä
Finlandia-vodkaa

Venäjällä on tehtailtu ilmeisesti suuri määrä väärennettyä Finlandia-vodkaa. Väärennöstä on kaupattu ainakin Moskovassa, Pietarissa ja Viipurissa. Pulloja on myyty ruplilla mm. kioskeissa, urheilu-kaupoissa ja elintarvikeliikkeissä.

Väärennös paljastui joulukuun alussa suomalaismatkailijan tuotua näytepullon Alkolle.

Alkon tutkiman pullon sisältö oli huonolaatuista alkoholia. Alkossa pelätään, että muissa pulloissa voi olla jopa myrkyllisiä aineita ja suomalaisia turisteja varoitetaan ostamasta oudon näköistä vodkaa.

Väärennöstä myydään liitran pullossa, jonka yläosa on hieman röpelöinen ja alaosa sileä. Pakkaus ei Alkon mukaan muistuta lainkaan aitoa Finlandia-pulloa vaan lähinnä mehupulloa.

Alko on kääntynyt Venäjän viranomaisten puoleen väärentäjien löytämiseksi.

Tilastokeskus tutki:

Työttömyysaste 9.4 prosenttia

Työttömien määrä lisääntyi Suomessa lokakuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan rajusti. Työvoimatutkimus kertoo, että työttömiä oli lokakuussa keskimäärin 236,000 ja työttömyysaste 9.4 prosenttia.

Syyskuusta työttömien määrä nousi 22,000:lla.

Luvut poikkeavat jo totuttuun tapaan melkoisesti työministeriön työllisyyskatsauksen luvuista, vaikka suunta on sama. Työministeriö ilmoitti taannoin lokakuun työttömien määräksi 282,000 ja työttömyysprosentiksi 11.2.

Toisaalta työvoimatutkimus ja työllisyyskatsaus eivät edes mittaa täysin samoja asi-

oita. Työvoimatutkimus on otantaperusteinen kyselytutkimus, joka kuvaa keskimääräistä työttömyystilannetta kuukauden aikana. Kansainvälisissä vertailuissa käytetään juuri näitä lukuja. Työllisyyskatsaus taas kertoo työvoimatoimistoihin ilmoittautuneiden työttömien määrän kun-kin kuukauden lopussa.

Työvoimatutkimuksen mu-

kaan miesten työttömyysaste oli lokakuussa 11.4 prosenttia ja naisten 7.3 prosenttia. Alle 25-vuotiaista oli työtä vaille 55,000. Heidän työttömyysasteensa oli siten 19.1 prosenttia.

Työpaikkoja menetettiin vuodessa 171,000. Työllisten määrä väheni teollisuudessa 70,000:lla, rakentamisessa 50,000:lla ja kaupassa 45,000:lla.

Tammi - lokakuussa työttömyysaste oli työvoimatutkimuksen mukaan 7.1 prosenttia. Koko vuoden työttömyysaste näyttäisi näillä näkymin nousevan ainakin 7.5 prosenttiin.

Suomi ei
vie aseita
Jugoslaviaan

Aseiden ja sotatarvikkeiden toimittaminen Suomesta Jugoslaviaan on kielletty tämän vuoden alusta. Tasavallan presidentti antoi asiasta asetuksen viime vuoden lopussa.

Suomi liittyi näin YK:n turvallisuusneuvoston Jugoslaviaa koskeviin vientikieltopäätöksiin.

YK:n velvoitteisiin päätettiin liittyä asetuksella. Näin menetettiin turvallisuusneuvoston päättäessä aikanaan Etelä-Rhodesian, Etelä-Afrikan ja Irakin vastaisista pakotteista.

Johdonmukaisen linjan säilyttämiseksi myös Jugoslaviaa koskevista pakotteista tulisi säätää asetuksella, esitti Suomen ulkoministeriö.

Lahteen
estetiikan
instituutti

Lahteen ollaan perustamassa estetiikan instituuttia, joka on lajissaan Euroopan ensimmäisiä. Instituutin tehtävänä on laajentaa näkemystä ympäristöstämme ja käyttösineistämme myös asiantuntijapiirien ulkopuolelle, muun muassa yritysjohtajiin, opettajiin ja tuotesuunnittelijoihin. Kansainvälinen instituutti hoitaisi koulutus-, tutkimus- ja dokumentointitehtäviä.

"Ajatuksenamme on saada Suomeen myös kansainvälinen estetiikan kesäkoulu. Alan tutkijat ovat kokoontuneet vastaaviin jatkokoulutustapaamisiin aikaisemmin lähinnä Yhdysvalloissa", kertoo instituutin toimintaa hahmotelleen työryhmän jäsen, kulttuurineuvonantaja Sonja Serjomaa ulkoministeriöstä.

Euroopan ensimmäinen estetiikan instituutti on vastikään aloittanut toimintansa Madridissa. Toisesta sijasta kilpailevat Lahti ja Italian Siena, jotka jo valmistelevat yhteistyötä.

Patsashanke suomenhevoselle

Suomenhevosrodulle pitäisi kirjailija Ulla-Maija Aaltonen mielestä saada kiireesti patsas. Aaltonen kertoi äskettäin Esplanadin puistossa, että suomenhevoset vähenevät nopeasti. Ne ovat jo joutuneet maailman luonnon säätien uhanalaisten eläinten listalle.

70,000 suomenhevosta teki sodan aikana sitkeästi työtä: ne vetivät tykkejä ja kenttäkeittäjiä sekä toimivat ratsuina. Hevosia kuoli sodassa 20,000.

Suomalaisten sydämissä on aina paikka suomenhevoselle. Aaltonen huomai sen kun hän kokosi kirjaksi ihmisten muistelmia hevosistaan. Eräs isäntä sulki emännän kamariin muistelemisen ajaksi kun tiesi, että kuollutta hevosta muistellessaan kuitenkin itkisi.

Ulla-Maija Aaltonen esitteli Helsingin keskustassa kymmenvuotiaasta Ville-ruunaa, koska monet nuoret eivät enää tiedä, mitä suomenhevon näyttää.

Pääministeri Aho haluaa
Suomen tukevan Venäjää

Suomen pääministeri Esko Ahon (kesk) mielestä on Suomen edun mukaista tukea uuden napurimaan Venäjän rauhanoimaista kehitystä ja lievittää sen kansalaisten aineellista puutetta.

Aho sanoo Suomen Tietotoimistolle antamassaan uuden vuoden tervehdyksessä myös, että Suomen on pian päätettävä kantansa EY:n laajenemiseen. Kyseessä on Suomen tulevaisuuteen syvästi vaikuttava ratkaisu, hän tähdentää.

Pääministeri toivoo, että "kansallinen valintamme perustuu valistuneeseen kansalaismielipiteeseen ja mahdol-

lisimman laajaan kansalliseen yhteisymmärrykseen".

Aho on myös sitä mieltä, että edellytykset Suomen talouden kääntymiseen nousuun luotiin päättyneen vuoden tulo- ja talousratkaisilla.

Keski-Suomen
kouluja suljetaan

Viitensisentoista ala-asteen koulua lakaneen viiden seuraavan vuoden aikana Keski-Suomessa. Määrä on melkoinen, sillä kymmenen viime vuoden aikana kouluja on kuollut vain yksi tai kaksi vuodessa.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

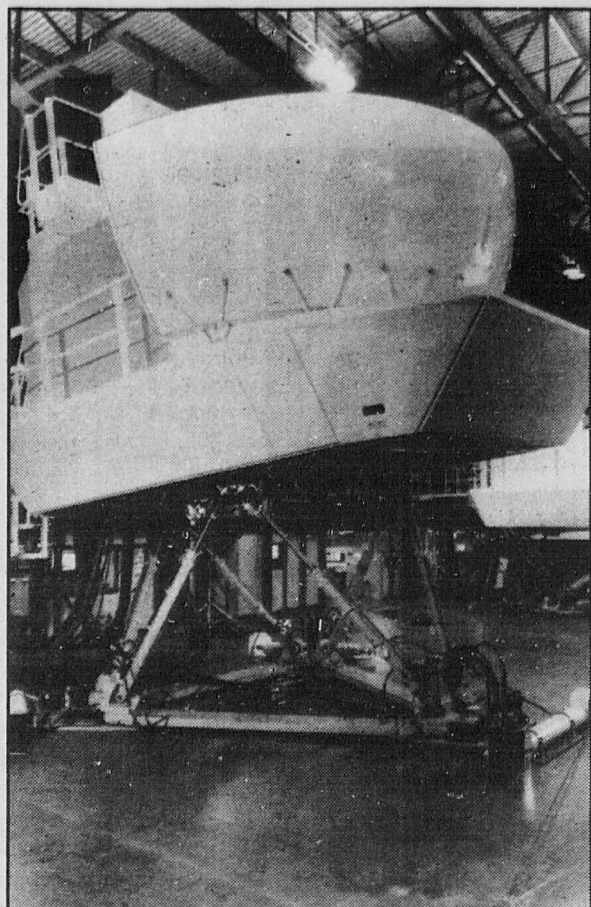
USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomaille: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Finnairin MD-11 -simulaattori vetää ulkomaalaisia-kin lentäjiä Suomeen koulutettavaksi.

Finnair kouluttaa ulkomaalaisia jumbosimulaattorilla

MD-11-simulaattorista on tullut Finnairin lentokoulutusosaston vetonaula.

Yhtiö kouluttaa simulaattoreissaan myös ulkomaisten lentoyhtiöiden lentäjiä, ja suuren MD-11-matkustajakoneen ohjaimiin totuttava laite on kasvattanut ulkomaisten koulutusasiakkaiden määrää selvästi.

Mahdollisuus tutustua suuren koneen lento-oloihin on vienyt Suomeen lentäjiä paitsi Euroopasta, myös Yhdysvalloista, Etelä-Amerikasta ja Kaukoidästä. Mm. amerikkalainen Delta, brasilialainen Vatik, Korean Air ja Alitalia ovat kouluttaneet lentäjiään Finnairin MD-11-simulaattorissa. Suurkonesimulaattori

on ollut käytössä nyt vuoden ajan.

Simulaattoriosaston päällikö Tapani Hakolan mukaan MD-11-simulaattori on vielä harvinaisuus Euroopassa; yksi vastaava laite on Sveitsissä, ja seuraava löytyykin vasta Yhdysvalloista.

Ensisijaisesti simulaattoris- sa koulutetaan yhtiön omia lentäjiä. Simulaattori on kuitenkin niin kallis, että kaikki yli jäävä käyttöaika pyritään myymään ulkomaisille lentoyhtiöille. Koulutussopimukset tuovat yhtiölle noin 14 miljoonan markan tulot vuosittain.

Finnairin lentokoulutusosastolla annetaan koulutusta myös MD-80-, DC-9 ja ATR-42/72-simulaattoreissa. Näissäkin käy ulkomaista asiakas- kuntaa.

Ostorynnäkö apteekkeihin

Uuden vuoden aatonaatto oli suomalaisissa apteekkeissa vuoden kiireisin päivä, sillä ihmiset hamstrasivat lääkkeitä. Tänä vuonna lääkekuluja ei voi enää vähentää verotuksessa, joten monet ostivat viime vuoden viimeisinä päivinä kaapit täyteen särkylääkkeitä ja vitamiineja.

Suomalaiset hakivat myös kaikki mahdolliset reseptilääkkeensä ulos viime vuoden

puolella ja työllistivät samalla lääkäreitä reseptinuusinoilla.

Apteekkitavaroiden kauppa oli lamavuonna 1991 ainoa vähittäiskaupan toimiala, joka kasvoi. Ala oli kasvussa jo ennen hamstrausaaltoa.

Muulla vähittäiskaupalla meni viime vuonna huonosti. Myynnin määrä laski kahdeksan prosenttia eli enemmän kuin 1970-luvun lamavuosina.

LLOYD K. HÄNNILÄ

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-0629

Suomalaisia jo viisi miljoonaa

Suomen väkiluku nousi ensi kerran yli viiden miljoonan vuodenvaihteessa. Tilastokeskuksen mukaan maassa on nyt 5,026,419 ihmistä. Vastaava luku oli vuosi sitten 4,998,478 henkeä. Väestön- lisäys on nyt 4,000 edellis- vuotista enemmän.

Neuvostoliitosta Suomeen muuttaneiden määrä kolmin- kertaistui viime vuonna. Ti- lastokeskuksen arvion mu-

kaan sieltä muutti vuoden lop- puun mennessä 6,000 hen- keä. Toiseksi eniten, 4,000 ihmistä, tuli Ruotsista. He o- vat pääasiassa paluumuutta- jia. Myös vuonna 1990 Ruot- sista muutti Suomeen saman verran väkeä.

Kaikkiaan Suomeen muutti viime vuonna 17,000 ihmistä eli 5,000 enemmän kuin e- dellisvuonna. Muuttovoitto on 12,000 henkeä, kun se e-

dellisvuonna oli puolet vähem- män.

Viime vuonna syntyi 65,000 lasta ja kuoli 49,000 henkeä. Syntyneiden enemmitys oli siten 16,000 henkeä. Avioliit- toja solmittiin 23,000 ja avio- eroja myönnettiin 11,000 eli 2,000 vähemmän kuin edellis- vuonna.

Kaikkien muiden läänien paitsi Mikkelin ja Kymen vä- estömäärä lisääntyi. Mikkelin läänin tappio oli 600 henkeä. Jatkuvasti väestöä menettä- neen Kymen läänin väkiluku pysyi ennallaan. Uudenmaan lääni runsastui eniten, 15,000 hengellä, josta pääkaupunki- seudun osuus oli 10,000.

Nokialta Ruotsiin matkapuhelin- verkko

Nokia toimittaa Ruotsiin 375 miljoonan markan matkapu- helinverkon. Nokia ja ruotsa- lainen NordicTel ovat allekir- joittaneet sopimuksen, jonka mukaan Nokia toimittaa digi- taalisen GSM-matkapuhelin- verkon NordicTelille vuosina 1992-93.

Nokian mukaan kyseessä on yksi maailman suurimmista matkapuhelinjärjestelmän kaupoista. Laitetoimitukset Ruotsiin aloitetaan heti, ja verkon ensimmäinen vaihe on Nokian mukaan valmis kuuden kuukauden kuluttua.

GSM otetaan Nokian mu- kaan käyttöön 18 Euroopan maassa, ja tilaajia tulee yh- teensä 15 miljoonaa. Järjes- telmä leviää myös mm. Aasi- aan, jonne Nokia toimittaa 110 miljoonan markan laitteet Hongkongiin kesäkuussa.

Siviilipalvelus 13 kuukauteen

Suomalaisten siviilipalvelus lyheni vuoden alussa 13 kuu- kauteen. Muutos koski myös palvelustaan parhaillaan suorittavia.

Siviilipalvelukseen pyrkiväl- tä edellytetään uskonnollista tai eettistä vakaumusta. Pal- veluksen voi suorittaa jatkos- sa myös kirkon tai eräiden yleishyödyllisten yhteisöjen tehtävissä.

YK:n rauhanturvaajiksi haki yli 3,500 naista

Ensimmäistä kertaa Suo- messa järjestettyyn YK-koulu- tukseen haki kaikkiaan 3,514 naista. Ensimmäiset valitut lähtivät Golanille ja Libano- niin joulukuun puolivälissä.

Hakijoista yli puolella oli vä- hintäänkin ylioppilastutkinto, kun vastaava osuus miesten puolella jää alle 40 prosentin. Hakijoista hieman yli puolet oli toimistohenkilöstöä ja run- sas viidennes toimi terveyden- hoitoalalla.

Hakijoista otettiin erilaisten kokeiden ja testien jälkeen haastatteluun noin sata ja heistä sitten valittiin viisiviik- koiseen koulutukseen lopulli- sesti 34 naista. Koulutukseen päässeiden osuus hakeneista oli siis alle prosentin.

175 tunnin laajuisesta kou- lutuskakusta lohkaisivat suu- rimman osan YK- ja yleiskou- lutus, mutta osansa saivat myös huolto-, lääkintä- ja ase- koulutus.

Koulutus on suunniteltu Suomen omista lähtökohdis- ta, mutta siinä on hyödynnetty myös muiden maiden koke- musta: Ruotsilla on ollut nai- sia rauhanturvatehtävissä kym-

menisen vuotta, Norjalla ja Kanadallakin jo useamman vuoden ajan.

Suomalaisten naisrauhan- turvaajien tehtävät keskit- tyvät heidän omille ammatti- aloilleen, muun muassa ter- veydenhuoltoon ja taloushuol- toon. Vartiotehtävissä heitä ei tule näkymään, mutta leirin sisältä löytyy kyllä erilaisia val- vontatehtäviä.

Skandinavian Matkapalvelu konkurssiin

Matkatoimisto Skandina- vian Matkapalvelu-Scantours on ajautunut konkurssiin. Kon- kurssipesä ei pysty jatkamaan yhtiön toimintaa, mutta lupaa ilmoittaa Scantoursista mat- kan ostaneille asiakkaille mi- ten he voivat saada matkas- taan korvauksen.

Matkatoimistoasetus vaatii, että toimistolla on asiakkai- taan varten vakuutus, josta tä- mänkaltaiset tilanteet voidaan korvata.

FINNEXPRESS

ABSOLUTELY & POSITIVELY

LOWEST AIRFARES

WHEN YOU FLY

FINNAIR TO FINLAND

Scandinavian Bonus Pass
Included Free with Tickets!

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

FOR INFORMATION AND RESERVATION CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

Telephones:

212-832-8989 or 800-677-6454

FAX 212-688-4495

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmi-
ttäjiä, Nippa Energy-Maid kes-
kuslämmityslaitteita, Nippa Wild-
fire Campstones, saunakiukaita
ja saunan tarpeita.
Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

Maailman tapahtumia

Länsimaat antoivat venäläisille lykkäystä velkojen maksamisessa

17 eri länsimaata myöntyi antamaan kahdeksalle entiselle neuvostotasavallalle lisää laina-aikaa aina vuoden 1992 loppuun asti.

Myönnytykset koskevat periaatteessa ainoastaan pitkäaikaislainoja, joista on sovittu jo ennen vuoden 1991 alkua ja jotka olisivat langenneet maksettaviksi vuoden 1991 joulukuun 5. päivän ja tämän vuoden lopun välillä.

Länsimaiden pankkivaltuusmiesten kokouksessa olleen erään korkea-arvoisen virkamiehen mukaan lainan lykkäys koskee 3.2 miljardia dollaria.

Päätös syntyi 17 eri maan

kaksi päivää kestäneiden neuvotteluiden tuloksena. Neuvottelut pidettiin suljettujen ovien takana.

Seitsemän johtavan teollisuusmaan johtajat sopivat aiemmin viime vuoden marraskuussa tekemänsä jonkinasteisia laina-ajan uudelleenjärjestelyjä ja tarkastavansa maksuaikatauluja.

Edustajistokokouksen vetäjänä toiminut venäläisten ulkomaanlainaosaston puheenjohtaja Petr Aven kertoi, että uudella entisen Neuvostoliiton liittolla on tarkoituksena esitellä kunnianhimoiset taloudelliset ja rakenteelliset säästöohjelmansa tämän vuoden

ensimmäisen neljänneksen aikana. Uudet säädökset pitäisivät sisällään hintojen vapauttamisen, valuuttakurssit sekä julkisten kulujen alennot ja verojärjestelyt.

Entisistä Neuvostoliiton liittomaista lainasopimuksen piiriin kuuluvat seuraavat kahdeksan eri osaa: Venäjä, Belarus, Kazakstan, Armenia, Kyrgyzstan, Moldavia, Tajikistan ja Turkmenistan.

Lainalisäaika antaneet 17 maata ovat: Australia, Itävalta, Belgia, Iso-Britannia, Kanada, Tanska, Suomi, Ranska, Saksa, Italia, Japani, Alankomaat, Norja, Espanja, Ruotsi, Sveitsi ja Yhdysvallat.

Nälkä ja kovat ulkomaanvelat painavat päälle uudessa Neuvostoliiton raunioista syntyneessä Itsenäisten Valtioiden Yhteisössä. Kuvassa jonotetaan kanakauppiain luo.

Selitys van Goghin vaivoihin

Amerikkalaistutkijat ovat esittäneet uuden tulkinnan taidemaalari Vincent van Goghin sairaudesta, jonka oireita hän aikoinaan kuvaili tarkoin veljelleen lähettämissä kirjeissään. Aiemmin tutkijat ovat vuosikausia turhaan yrittäneet tehdä kirjeiden perusteella diagnoosia maalarin sairaudesta.

Nyt kaksi amerikkalaistutkijaa uskoo ratkaisseensa van Goghin salaisuuden. Maalaria vaivasi perinnöllinen aineenvaihduntasairaus, kohtauksittain porfyria, joka vaikeuttaa potilaan hemoglobiinin muodostusta. Sairautta on usein kutsuttu kuninkaiden taudiksi, koska kuningas Yrjö III ja hänen sukulaisensa sairastivat sitä.

Tutkijoiden mielestä sairaus selittäisi van Goghin luke-mattomat oireet, mm., usein toistuneet hallusinaatiot, masennuksen ja halvauskohtaukset.

Amnesty arvostelee Itävallan poliiseja

Ihmisoikeusjärjestö Amnesty International arvostelee Itävallan viranomaisia siitä, etteivät nämä ole tehneet tarpeeksi lopettaakseen poliisin kovat otteet pidätettyjä kohtaan.

Amnesty toivotti äskettäin julkaistussa raportissaan tervetulleeksi Itävallan hallituksen ilmoittamat toimet poliisiväkivallan kitkemiseksi, mutta totesi, etteivät ne vielä riitä. Järjestö sanoi olevansa huolissaan varsinkin siitä, että Itävallassa on pidätetyiltä pyritty puristamaan tunnustuksia väkivallan avulla.

Amnestyn mielestä Itävallan hallitus on myös ollut haluton puuttumaan poliisin kohteluun, jota voitaisiin hillitä yksinkertaisin keinoin. Järjestö on mm. ehdottanut kuulustelujen nauhoittamista.

Sota oli vuoden avainsanana

"Sota" oli yleisin avainsana Itävallan tiedotusvälineiden tietopankeissa vuonna 1991, kertoo Itävallan uutistoimisto APA. Tiedostoissa useimmin esiintyvän henkilön nimi oli Gorbatsšov.

Noin 6,000:n kahteen tietopankkiin tallennetun kansainvälisen uutissähkeen tarkastelu osoitti, että avainsanaa "sota" käytettiin keskimäärin 17 kertaa päivässä. Useimmat sähkeet käsitelivät Persianlahden sotaa tai Jugoslavian kriisiä.

83 toimittajaa kuoli työssään

Kaikkiaan 83 toimittajaa surmattiin vuonna 1991 heidän ollessaan työtehtävissä, kerrotaan Kansainvälisestä toimittajaliitosta IFJ:stä.

Tiedotusvälineiden kannalta vaarallisimpia paikkoja olivat vuonna 1991 Jugoslavian sisällissota (21 kirjoitettavaa ja kuvaavaa toimittajauhria), Latinalainen Amerikka (22) ja japanilaisen Unzenin tulivuoren purkaus (13).

Ranska palautti balttien kultan

Ranska on palauttanut Latvialle ja Liettualle kaiken kultan, jonka nämä kaksi maata antoivat Ranskan keskuspankin säilytettäväksi ennen toista maailmansotaa.

Liettualle palautettiin 2,2 tonnia ja Latvialle tonni kulta. Palautetun kultan yhteisarvo on 208 miljoonaa frangia (noin 42 miljoonaa dollaria), ilmoitti Ranskan keskuspankki.

Keskuspankin holveissa olevan Ranskan kultavarannon suuruus on 2,500 miljoonaa tonnia kulta, joka on arvoltaan noin 32 miljardia dollaria.

Koinkestävä villa kehitteillä

Australian lampaat kasvatavat ehkä tulevaisuudessa villaa, joka karkottaa hyönteiset jo ennen kuin villat on edes keritty. Brittiläisen kansainvälisen CSIRO-tutkimuskeskuksen tutkijat ovat onnistuneet muuttamaan laboratoriolampaiden geenejä siten, että eläimet tuottavat hyönteisiä karkottavaa ainetta.

Näiden lampaiden villasta voitaisiin tehdä vaatteita, jotka ovat koinkestäviä jo alusta alkaen, kertoi biologi Terry Leche. Lampaankasvattajien ei myöskään tarvitsisi suojella lampaitaan hyönteisiltä hyönteismyrkkien avulla.

Singapore kielsi purukumin

Siisteysvimmastaan tunnettu Singaporen kaupunkivaltio on käynnistänyt uuden kampanjan roskaamista vastaan.

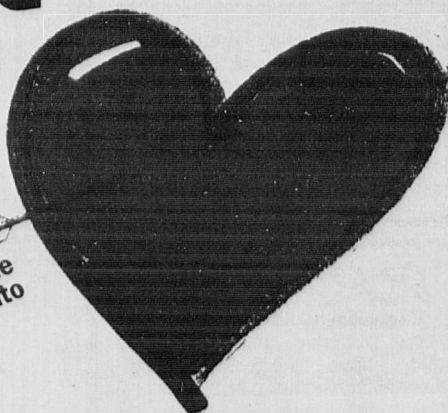
Singaporen ympäristöministeriö on kieltänyt purukumin maahantuonnin, myynnin ja valmistuksen. Ministeriön mukaan purukumi on "ainainen riesa ja julkisten tilojen saastuttaja".

Singaporen pieni saarivaltio on tullut tunnetuksi pyrkimyksistään puhtaaseen kaupunkikuvaan. Purukumikiellon rikokot uhataan tuomita siivoamaan julkisia paikkoja.

Pari vuotta sitten Singapore määräsi sakkoja ihmisille, jotka jättivät vessan huuhtelematta käytön jälkeen.

**The right
flight
to
Helsinki**

New York
Chicago
Los Angeles
Seattle
Toronto

COPEN
HAGEN
AIRPORT

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Stockholm or Copenhagen Airport. Both are welcome retreats from the crowds of other European airports, offering travelers hassle-free connections. SAS has several daily flights to Helsinki that allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Stockholm or Copenhagen Airport's shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS. **For more information, contact your travel agent or SAS at 1-800/221-2350.**

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES